Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT פרייז 20 גראָשען

היינט 8 זייטען.

נייער פאלקסבלאט

אינפארמאציאנישע פאליטיש-געזעלשאפטליכע טאג-צייטונג

Nr. 180/1476 | Łódź, Czwartek 2 sierpnia 1928 r. | זעקסטער יאהרגאנג | לאדז, דאנערשטאג, טז מנחם אב תרפ"ח | Nr. 180/1476

Adres Redakcja i Administracja: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 24-71. | אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 24-71

ענדערונגען אין דער קאנסטיטוציע

פראיעקטען ווערען שוין אויסגעארבייט דורכ'ן רעגירונגס-בלאק.

וו אַ ר ש אַ, 1. (א. וו.) אין צוזאמענהאנג מיט דער שוין נאָהענטער הערבסט-סעסיע פון די געזעצגעבערישע קערפערשאפטען, האָט דער אומפארטייאישער קלוב מיטצואַרבייטען מיט דער רעגירונג אנגעהויבען פיבערהאַפט צו אַרבייטען איבער'ן פראַיעקט וועגען ענדערען די קאָנסטיטוציע אונאָפהענגיג פון די פראָיעקטען, וואָס זענען שוין אויסגעאַרבייט געוואָרען דורך אַנדערע גרופּירונגען.

ווי מיר דערוויסען זיך זעהט דער פראָיעקט פאָר, אַז דער מלוכה-פרעזידענט זאָל געוועהלט ווערען דורך אַ פּלעביסציט און, אַז דער נאָמען „פרעזידענט" זאָל געענדערט ווערען אויף „מלוכה שעף". ווייטער ווערט פאָרגעזעהען, אַז דער נאָמען „פאָרזיצער פון מיניסטאָרען-ראַט" זאָל געענדערט ווערען אויף „מלוכה-קאַנצלער", ביים ענדיגען זיך פון דער קאַדענץ פון מלוכה-פרעזידענט זאָל זיין אַמט ערפילען דער קאַנצלער און נישט דער סיים-מאַרשאַלעק, ווי ס'איז געווען ביז איצט.

דער גרעניץ-האַנדעל מיט רוסלאַנד און לעטלאַנד

ווילנאָ, 1 (טעלעפאָניש). אין משך פון דער פאַרגאַנגענער וואָך זענען טראַנספּאָרטירט געוואָרען דורך אונזערע גרעניץ-סטאַציעס: זאַהאַציע סטאָלבצי און זעמגאַלע 120 וואַגאָנען איבערשלעזישע קוילען קיין ראַטען-רוסלאַנד און לעטלאַנד. דורך די זעלבע סטאַנציעס זענען אין דער פאַריגער וואָך אויך טראַנספּאָרטירט געוואָרען קיין ראַטען-רוסלאַנד: 30 וואַגאָנען אייזען, 10 — צין, 15 — לאַנדווירטשאַפטליכע מכשירים און 30 וואַגאָנען — פערשידענע אַנדערע סחורות.

געפינען אַן אוצר ביי אַ בעטלערקע.

סאָסנאָוויעץ 1. (טעלעפאָניש) די סאָסנאָווצער פאָליציי האָט אַדורכגעפיהרט אַ סאַניטאַרע רעוויזיע ביי אַן אָרימע בעטלערין עליזא קאָבעלעק, וועלכע האָט געזאָלט עקסמיטירט ווערען פאַר שמוץ, בעת דער רעוויזיע האָט די פּאָליציי דאָרט געפונען אין שטרוי-זאַק אַן אמת'ן אוצר, דהיינו: 51 טויזענד זלאָטיס אין זילבער און 1673 דאָלאַר אין גאָלד.

דער פאָליציאַנט, וועלכער האָט אויפגעבראָכען די טיר און איז דער ערשטער אריין אין דער וואוינג, האָט געחלשט פון דער פערשטיקטער לופט.

וואַלדעמאַראַס רעדט.

ווילנאָ, 1 (טעלעפ.) פון קאָונא טיילט מען מיט, אַז צוליב דעם, וואָס די רעגירונג האָט אָבגעשאַפט דעם יום-טוב פון דער קאָנסטיטוציע, וועלכע קומט אויס דעם 1-טען אויגוסט, האָט די אָפּאָזיציע בעשלאָסען איינצואָרדנען פייערליכע דעמאָנסטראַציעס.

ווילנא, 1 (א. וו.) זייט עטליכע טעג ווערען אויף דער פּויליש-ליטווישער גרעניץ פערשפּרייט פּראָקלאַמאַציעס אין פּויליש און אין ליטוויש וועלכע רופען צו אַ בעוואָפענטען קאַמף מיט וואַלדעמאַראַסעס רעגירונג. די פּראָקלאַמאַציעס זענען אונטערגעשריבען דורך עפּעס אַ „פערוואַלטונג פון ל. אָ. אָ."

וואָס עס בעדייטען דיי דאָזיגע בוכשטאַבען ווייסט קיינער נישט, מ'רעכענט אַז די פּראָקלאַמאַציעס זענען פאַבריצירט געוואָרען אין קאָוונע, כדי די לטווישע רעגירונג זאָל אויף דער זיצונג פון פעלקער-ליגע האָבען „דאָקומענטאַלע בעווייזען", אַז פּוילען וויל אַרויסרופען אונרוהען אין ליטא.

סאָוויעטען ווילען רעגולירען די פאַר מלחמה'דיגע חובות אין ענגלאַנד.

לאָנדאָן 1. (ספּ. טעל.) דאָ האָבען אַרויסגערופען אַ געוואַלדיגע סענסאַציע די פריבע, וועלכע עס האָבען אנגעהויבען לאָנדאָנער אָפּטיילונגען פון די רוסישע בענק וועגען רעגולירען די אַלטע רוסישע חובות. ווי די פערטרעטער פון די דאָזיגע בענק ערקלערען, זענען זיי דערצו בעפאָלמעכטיגט מצד סאָוויעט רוסלאַנד.

בייערן — איז געגען דער אוניפיקאַציע פון דייטשלאַנד.

ערקלערונג פון בייערישען פּרעמיער אין לאַנדעס-סיים.

בערלין, 1. (ספּ. טעל.) אויף דער נעכטיגער זיצונג פון בייערישען סיים האָט דער פּרעמיער העלד פאָרגעשלאָגען אַ נייע ליסטע פון קאַבינעט, וועלכע איז געשטיצט געוואָרען פון אַלע ריכטונגען אַ חוץ די סאָציאַליסטען און קאָמוניסטען. אין זיין עקספּאָזע, וועלכע ער האָט דערנאָך געהאַלטען האָט ער זיך אַרויסגעזאָגט געגען דער אוניפיקאַציע פון דייטשלאַנד, פאַר דער ווייטערדיגער פעדעראַציע.

די צענטראַלע רעגירונג — האָט געזאָגט דער פּרעמיער — דאַרף זיך נישט מישען אין די אינערליכע ענינים פון בייערן און איבערלאָזען דעם לאַנד די פערוואַלטונגס-פרייהייט!

פייערליכע ערעפנונג פון 2-טען יוד. מוזיי אין טשעכאָסלאָוואַקיען

פּראָג, 1. (יט"א טעלעגראַפיש). אין פּרעסהאָוו (סלאָוואַקיען) איז פאָרגעקומען די פייערליכע ערעפנונג פון צווייטען יודישען מוזיי אין טשעכאָסלאָוואַקיען. אין מוזיי זענען אויסגעשטעלט פיל ווערטפולע יודישע אַלטערטימליכקייטען. בעת דער ערעפנונג זענען אַנוועזענד געווען פאָרשטעהער פון דער רעגירונג, קאָמונאַלער מאַכט און דעלעגאַציעס פון פערשידענע געזעלשאַפטליכע אינסטיטוציעס.

באַהן קאַטאַסטראָפע מיט אַ מיליטערישען צוג אין פראַנקרייך.

פּאַריז 1. (אַטע) ביי דער סטאַציע שאַטאָמאַראָ האָבען זיך צוזאַמענגעשטויסען אַ פּאַסאַזשיר-צוג מיט אַ מיליטערישען. 20 זעלנער זענען פערוואונדעט געוואָרען, צווישען זיי 2 שווער, און 9 פערזאָנען פון פּאַסאַזשיר-ציג.

די אויספאָרשונג האָט פעסטגעשטעלט, אַז דער מאַשיניסט און דער הייצער פון'ם פּאַסאַזשיר-צוג האָבען נישט בעמערקט די וואָרנונגס-צייכענס.

געוואַלדיגע פערפלייצונג אין סיביר.

מאָסקווא, 1 (ספּ. טעל.) פון סיביר קומען אָן ווייטערדיגע ידיעות וועגען דער קאַטאַסטראָפאַלער פערפלייצונג. צוליב אַ זיבענטאָגיגען שלאָגרעגען זענען די טייכען אַמור און סעיא אַרויס פון די ברעגען און פערגאָסען די גאַנצע אומגעגענד.

צוליב דעם וואָס די פערפלייצונג איז געקומען אומגעריכט, זענען פיל מענשען אומגעקומען, זייער צאָהל איז נאָך נישט פעסטגעשטעלט געוואָרען. 50 בעוואוינטע ערטער צווישען טאַמבאַווסק און בלאַגאָוועסטשענסק מיט אַ בעפעלקערונג פון איבער 40 טויזענד מאַן זענען פערגאָסען געוואָרען. אויך בלאַגאָוועסטשענסק איז פערפלייצט. די קאָמוניקאַציע איז איבערגעריסען געוואָרען. איבער די פערגאָסענע געביטען פליהען אַרום עראָפּלאַנען וועלכע פאָרשען אויס די סיטואַציע, עס האָט זיך געבילדעט אַ געוואַלדיג גרויסע יעזאָרע, וואו עס שווימען אַרום לייכטע דאַמפּערס און ראַטעווען די איינוואוינער פון די בעדראָהטע ערטער.

לנשיא הכבוד שלנו מר י. א. גרוסליט ולמשפחתו
לרגלי מות גיסו ודודם
נתן העלער נ"ע
הננו מביעים את השתתפותנו בצערם
הועדים של
בית המחסה לילדים עברים והחוה בהלנובק
ובית המחסה לנערות „פאמאץ".

Dr. RACHELA LEWI
ספעצ. פאַר קינדער-קראַנקהייטען
פּאַנסקאַ 24, טעל. 72-12
נעמט אָן פון 2 ביז 4 נאָכמיטאָג.

כעמיש-באַקטעריאָלאָגישע לאַבאָראַטאָריע
מאַגיסטער ג. שאַץ
פּעטריקאָווער 37. 2. שט., פראָנט
אַנאַליזען פון קאַל, אורין, רייבעק א. א. וו.
אורין-אַנאַליז — 4 זל.

זינגער
מענער און קנאַבען
מיט גוטע שטימען, די וואָס האָבען ביז יעצט געזונגען ביי אונז און אַזעלכע, וואָס האָבען נאָך נישט געזונגען, דאַרפען זיך מעלדען טעגליך פון 6–8 אין אָווענד, אין ווילקער שוהל.

אַ מעבלירט צימער
פאַר 2 מענער (פרייע פּראָפעסיע) ביי אַ אָנשטענדיגע פאַמיליע ווערט געזוכט צו מיטען פון באַלד. מעלדען ביים פערוואַלטער פון ווילקער שוהל ראַדאָמסקי, זאַכאָדניאַ 51.
720

DR. MED.
DONCHIN
ספּעציאַל-אַרצט
פאַר אויגען-קראַנקהייטען
צוריקגעקעהרט
קיין פּוילען
נעמט אָן
מאָנטאָג, דינסטאָג, מיטוואָך און דאָנערשטאָג
פון 10–1 און פון 4–7 נ.מ.
מאָניושקי 1
(Moniuszki) טעל. 97-9.

פון 1-טען שערפּיען 1928 איז געעפענט געוואָרען די
סוחרישע קרעדיט-באַנק
אין לאָדז, זאַוואַדזקאַ 11, טעל. 45-47
וועלכע נעמט אָן וועקסלען, פראַכטען און פערשידענע דאָקומענטען אויף אינקאַסאָ אויף אַלע פּלעצער אין גאַנץ פּוילען ביי אַ מינימאַלער פּראָוויזיע און צאָהלט אויס דעם זעלבען טאָג, ווייזט איבער געלד אויף גאַנץ פּוילען, נעמט אָן וועקסלען, איינלאָגען, גדן-געלטער און קלענערע אָפּשפּאָרונגען אויף די בעסטע בעדינגונגען, מאַכט דיסקאָנטאָ און גיט אַרויס אַוואַנסען אויף אינקאַסאָ.
ערלעדיגט אַלעס פּינקטליך און רעעל!
די באַנק איז טעטיג פון 9 פריה ביז 1 נאָכמיטאָג און פון 3–4½ נאָכמיטאָג.
די פערוואַלטונג.
781

אינטערנאציאנאלע סאציאליסט. קאנפערענץ פאר׳ן יודישען ארץ-ישראל.

פאריז, (יט"א) דאס פאריזער ביורא פון דער יודישער טעלעגראפען-אגענטור דערוואוסט זיך, דאס לויט דער איניציאטיוו פון צ. ק. פון די רעכטע פועלי-ציון האט זיך געבילדעט א קאמיטעט פון 4 פערזאן: ה"ה לעא בלום, עדוואַרד בערנשטיין, ארטור הענדערסאן און עמיל וואנדערוועלדע, וואס האט זיך געשטעלט פאר אנ׳אויפגאבע צונויפרופען אנ׳אינטערנאציאנאלע סאציאליסטישע קאנפערענץ, געווידמעט דער פראגע פון הילף פארן ארבייטענדען ארץ-ישראל.

די דאזיגע קאנפערענץ וועט פארקומען דעם 9-טען אויגוסט ה. י. אין בריסעל גלייכצייטיג מיטן אינטערנאציאנאלען סאציאליסטישען קאנגרעס. עס זענען פונאנדערגעשיקט געוואָרען ארום 100 איינלאדונגען צו פערשידענע בעקאנטע סאציאליסטישע פיהרער און פערזענליכקייטען אין אלע לענדער. צווישען די איינגעלאדענע געפינען זיך אויך: דזשארדזש לענסבורי, קאמאנדאר קענווארטהי, קאלאנעל וועדזשוואוד (ענגלאנד), רייכסטאג-פרעזידענט לעבע, סיים-מארשאלעק דאשינסקי, און אנדערע. דער פראנצויזישער סאציאליסטישער דעפוטאט רענאדעל וועט זיך אויך בעטייליגען אין דער קאנפערענץ.

ווי מען זעהט פאר, וועט געשאפען ווערען אויף דער קאנפערענץ א קאמיסיע פון 10–9 פערזאן, וואס וועט האבען די אויפגאבע צורעאליזירען די בעשלוסען, וואס וועלען אנגענומען ווערען אויף דער קאנפערענץ.

די בעשלוסען פון ציונ. אקציאנס-קאמיטעט

וועגען פראפאגאנדע-ארבייט, העברעאישען אוניווערזיטעט און ארגאניזאציאנעלע פראגען.

בערלין, (י. ט. א.) אויף איינער פון די לעצטע זיצונגען פון ציונ. אקציאנס-קאמיטעט איז לויט׳ן פארשלאג פון דער עקזעקוטיווע, אויסגעוועלט געוואָרען א קאמיסיע, מיט דער אויפגאבע אויסצופארשען גרינדליך א רייהע פראגען פון דער ארגאניזאציאנעלער און פראפאגאנדיסטישער ארבייט ווי אויך דורכפיהרען וועגען די פראגען אנ׳אנקעטע. אין משך פון קומענדיגען ווינטער וועט צונויפגערופען ווערען א ספעציעלע קאנפערענץ געווידמעט די דאזיגע פראבלעמען. אלס מיטגלידער פון דער קאמיסיע זענען געוועהלט געוואָרען: פראפ. בראדעצקי, גאלדבלום, מאיר גראסמאן, שיף און דור האזי.

די עקזעקוטיווע איז בעפולמעכטיגט געוואָרען צו בעשטימען אין פערשטענדיגונג מיטן פרעזידיום פון אקציאנס-קאמיטעט דעם ארט און גענויעם טערמין פון 16-טען ציוניסטישען קאנגרעס, וואס דארף אפגעהאלטען ווערען זומערצייט אין יאהר 1929.

וואס איז שייך די בעזונדערע געלד-זאמלונגען איז אנגענומען געוואָרען א רעזאלוציע, אין וועלכער עס ווערט געזאגט, דאס אלע אנגעזאמעלטע פאנדען דארפען אין דער ערשטער רייהע פערווענדעט ווערען אויף צו דעקען דעם ארץ-ישראל-ביודזשעט פון דער ציונ. ארגאניזאציע.

ביים בעהאנדלען די פראגע וועגען איבערגעבען די אוניווערסיטעט-בנינים אין רעכטליכען בעזיץ פון אוניווערסיטעט-קוראטאריום אין ירושלים איז בעשלאסען געוואָרען, דאס צוליב יורידישע מאטיווען זאל דאס דירעקטאריום פון קרן-קימת איבערגעבען אין ארענדע אויף 999 יאהר די אוניווערסיטעט-בנינים דעם קוראטאריום, אזוי ארום וועט דער אוניווערסיטעט קענען בעקומען דעם נויטיגען קושאן. דערביי איז אנגענומען געוואָרען א צוגאב-פארשלאג, אז דאס אייגענטום פון די אוניווערסיטעטס-בנינים זאל פריהער אריבערגעהן צו דער ציוניסטישער ארגאניזאציע, און ערשט שפעטער אויף דעם אוניווערסיטעטס קוראטאריום, נאכדעם ווי דאס קוראטאריום וועט רעארגאניזירט ווערען אין הסכם מיט די בעשלוסען פון קאנגרעס. עס איז אויך אנגענומען געוואָרען אנ׳אויסבעסערונג פון אוסישקין, אז דאס ענדערן דעם צוועק פון די אוניווערסיטעטס-בנינים קען דורכגעפיהרט ווערען נאר אין הסכם מיט דער דירעקטאריע פון קרן-קימת. לויט׳ן פארשלאג פון ד"ר סאלאווייטשיק האט דער אקציאנס-קאמיטעט אויפגעפאדערט די עקזעקוטיווע צו מאכען די נויטיגע שריט, כדי דער צוזאמענשטעל פון אוניווערסיטעט-קוראטאריום זאל ענטשפרעכען דעם פראוויזאריש-אנגענומענעם סטאטוט.

די קאנפערענץ פון נישט-ציוניסטען אין אמעריקא וועגען א"י-אויפבוי

וועט פארקומען אין הערבסט.

ניו-יארק. (יט"א). דער פרעזידענט פון יודיש-אמעריקאנישען קאמיטעט לואי מארשאל, האט אין א געשפרעך מיט צייטונגס-פארשטעהער ערקלערט, דאס די רעזאלוציעס פון דער קאמיסיע פון דער יודישער אגענץ שאפען געזונדע יסודות פאר דער אויפבוי-ארבייט אין ארץ-ישראל. עס וועלען אנגענומען ווערען די נויטיגע מיטלען כדי צוציהען אויך נישט-ציוניסטען צו דער ארבייט. די געפלאנטע קאנפערענץ פון נישט-ציוניסטען וועגען א פערשטארקטער פאלעסטינער-טעטיגקייט וועט צונויפגערופען ווערען אין הערבסט. אויף דער קאנפערענץ וועלען גענוי בעהאנדעלט ווערען די בעריכטען פון די אונפארטייאישע עקספערטען און פון דער קאמיסיע פון דער יודישער אגענץ. די ארבייט לויט די ריכטליניען, וואס זענען איינשטימיג פעסטגעשטעלט געוואָרען, וועט ערלויבען צו קאלאניזירען אין ארץ-ישראל נאך א בעדייטענדע צאהל יודען.

אויף דער פראגע וועגען נייע פאנדען פאר ארץ-ישראל האט מארשאל געענטפערט, דאס עס ווערען שוין געמאכט בעמיהונגען אין דער ריכטונג, אין משך פון לויפענדען יאהר וועלען אבער די ציוניסטען אליין מוזען דעקען זייער ארץ-ישראל בודזשעט. וואס איז שייך די שטרייטען אינערהאלב דער אמעריקאנער ציוניסטישער ארגאניזאציע — האט מארשאל ערקלערט, דאס ער וויל זיך נישט ארויסזאגען וועגען אינערליכע ציוניסטישע ענינים. מארשאל גלויבט, דאס די פאליטיק פון אריינציהען אלע יודען אין דער ארץ-ישראל-ארבייט וועט ענדליך בעהערשען אלעמען. עס איז אנ׳ערנסט פראבלעם און מען דארף איהם לעזען אויפ׳ן סמך פון וויסענשאפטליכען אנאליז פון די עקספערטען.

צום סוף האט לואי מארשאל בעריהרט די פראגע פון דער קאטעדער פאר יודיש אין העברעאישען אוניווערסיטעט. מארשאל האט וועגען דעם ענין גערעדט מיט ד"ר מאגנעס, וועלכער האלט, דאס אין ירושלים׳ער אוניווערסיטעט איז דא א פלאץ פאר א קאטעדער פאר יודיש. מארשאל מיינט, דאס עס איז געווינשען צו שאפען די קאטעדער, וואס וועט זיכער האבען ערפאלג.

„בונד" גייט נישט צו די סיים-וואהלען אין ריגא.

ריגא, 1 (ספ. טעל.) דער „בונד" וועט נישט ארויסשטעלען קיין אייגענעם צעטעל צו די סיים-וואהלען אין ריגע. אלס אקמפענסאציע וועט די לעטישע סאציאל-דעמאקראטיע ארויפנעמען אויף איהר צעטעל דעם בונדישען מוצר און דירעקטאר פון דיסקאנטא-באנק יוליוס ראבינאוויטש.

דער בונדישער צעטעל וועט גיין נאר אין לאטגאליען מיט ד"ר מייזל בראש.

פארוואס איז ליקווידירט געוואָרען די ארגאניזאציע פון לינקע פועלי-ציון אין סאוויעט-רוסלאנד.

מאסקווא. (י. ט. א.) אין „עמעס" איז פערעפענטליכט געוואָרען א רייהע בריף פון געוועזענע לינקע פועלי-ציוניסטען אין וועלכע זיי ערקלערען, דאס זיי טרעטען ארויס פון דער פועלי-ציוניסטישער פארטיי. אין די בריף ווערט אויך געזאגט, דאס דער צענטראל-קאמיטעט פון די לינקע „פועלי-ציון" אין רוסלאנד האט ארויסגעשיקט דירעקטיווען צו זיינע ארגאניזאציעס, דאס זיי זאלען מיט אלע מיטלען קעמפען געגען דער יודישער קאלאניזאציע אין ביר-בידזשאן. דאס זענען וואהרשיינליך די אורזאכען, וואס האבען געפיהרט דערצו, דאס די פארטיי זאל ערקלערט ווערען אין סאוויעט-רוסלאנד אלס אומלעגאלע ארגאניזאציע.

לעהרער אויסלענדער אין לעטלענדישע יודישע שולען.

ריגא, 1 (ספ. טעל.) דער בילדונגס-מיניסטער האט בעשטעטיגט די רשימה פון 34 לעהרער-אויסלענדער אויפ׳ן קומענדיגען לערן-יאהר. פון די 34 לעהרער האבען 33 געארבייט אין די יודישע שולען פאראיאהרען און נאר איינער איז צוגעקומען א נייער.

שטורם-ווינדען און האגלען אין גאליציען.

גאנצע געמיינדעס געטראפען פון דער שרעקליכער נאטור-קאטאסטראפע — דער שאדען אין די תבואות געהט אין די שווערע טויזענדער.

לעמבערג, 1 (טעלעפאניש). אין א רייה גאליצישע פאוויאטען זענען די לעצטע טעג בייַ די שרעקליכע היצען אויך געווען סכנות׳דיגע שטורמען און האגלען, אזוי איז אין יאראסלאווער פאוויאט לעצטען פרייטאג געפאלען אזא מורא׳דיגער האגעל, אז די תבואות אין די פעלדער זענען פולשטענדיג פערניכטעט געוואָרען.

אין בישאזשאווער פאוויאט איז געפאלען א האגעל אין דער גרויס פון וועלשענע ניס גאנצע שטחים מיט תבואות זענען פערניכטעט געוואָרען. דער שאדען בעטרעפט דארט 200 טויזענד זל.

* * *

אין יאראסלאווער געגענד זענען 6 געמיינדעס רואינירט געוואָרען פון האגעל. אין דער געמיינדע קראמאזשאווקא זענען 280 העקטאר פעלד, אויף וועלכען עס זענען געוואקסען ווייץ, גערשטען און האבער פולשטענדיג פערניכטעט געוואָרען פון האגעל. דער שאדען בעטרעפט 4.000 זל. 45 פויערישע ווירטשאפטען זענען געטראפען געוואָרען פון דער נאטור-קאטאסטראפע. 20 פראצענט וואקסענדע תבואות פון דער געמיינדע זענען פערניכטעט געוואָרען.

אין דארף כאזשאוו האט דער האגעל אנגעמאכט נאך גרעסערע שאדענס, וועלכע בעטרעפען 25.000 זל. 239 העקטאר ווייץ און גערשטען זענען געמאכט געוואָרען מיט דער ערד גלייך.

נאך ערגער איז געווען אין טולִיגלאוו, פאוויאט יאראסלאוו. דארט בעטרעפט דער תבואה-שאדען 75.000 זל. 100 פויערישע ווירטשאפטען האט דאס אומגליק געטראפען. 1 5ט העקטאר תבואות זענען פערניכטעט געוואָרען. אויך אין וויענצקאָוויצע זענען געווען גרויסע שאדענס. אין כלאפיצע איז דער שאדען אזוי גרויס, אז עס איז איהם לעת-עתה שווער אפצושאצען.

אין ווענגיערקא בעטרעפט דער שאדען פון האגעל 15.000 זל. 35 ווירטשאפטען זענען געטראפען געוואָרען פון האגעל. 230 העקטאר תבואות זענען פערניכטעט.

—:O:—

וויכטיג פאר די לעטניקעס פון אלעקסאנדער און אומגעגענד!
ביי מיר בעקומט מען יעדען טאג 9 א זייגער פריה דעם „נייעם פאלקסבלאט"
פלאס, לוטאמירסקא 22.

מארגען פרייטאג פרייטאג
וועלען אונזערע חשוב׳ע לעזער אנהויבען צו לייענען
אין „נייעם פאלקסבלאט"
דעם נייעם אויסגעצייכענטען ראמאן א. נ.:
„פערקויפט צום טייוועל"
א ראמאן, וואס פערכאפט, איבעראשט, פערוואונדערט מיט זיין מערקווירדיגען שפאנענד-סענסאציאנעלען אינהאלט.

לאדז. 2 אויגוסט 1928

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז. 2 אויגוסט 1928

50 יאהר זינט דער וועלט-מלחמה.

דעם 29. יולי איז פונקט געוואָרען 50 יאָהר. זינט דאָס עסטרייך - אונגארישע מיליטער האָט אין יאָהר 1878 אריבערמארשירט די סאווע, כדי צו בעזעצען די צוויי פראָווינצען באָסניען און הערצעגאָווינע, לויט דעם מאנדאט פון די גרויסע מלוכות אויף דעם בערליגער קאָנגרעס.

די דאָזיגע אָקופאציע איז געווען און געוואָרען א יסוד צום וועלט-קריג און האָט אויך בעגראָבען א קבר פאר דעם דאָנוי-מאָנארכיע.

פול מיט שטאָלץ האָט גראף אנדראשי טעלעגראפירט פון בערלינער קאָנגרעס צום קייזער פראנץ-יאָזעף:

„די טויערען פון אָריענט שטעהען אָפען פאר אייער מאיעסטעט".

עס קען זיין, אז אנדראשי האָט נישט געהאט קיין גרונד אזוי פרעהליך צו זיין, ווייל די פארטרעטער פון טערקיי, האָבען דורכגעזעצט, אז אין דיביידע פראָווינצען איז די סוזערניטעט פון סולטאן אויף ווייטער פערבליבען. דערום האָט די עסטרייכישע פערוואלטונג נאָר געהאט א פראָוויזאָרישען כאראקטער און ס'איז געוואָרען דער יסוד פאר די שפעטערע קאמפען.

די אָקופאציע האָט ביי די דייטשען פון עסטרייך ארויסגערופען א שטארקען ווידער-שפרוך. בעת די סלאווישע פעלקער זענען דעריבער געווען מלא שמחה שוין דערפאר, ווייל דער סלאווישער שטאם אין עסטרייך האָט זיך פערמעהרט.

אין אויסלאנד אָבער האָט די בעזעצונג פון באָסניען און הערצעגאָווינע ארויסגערופען א מהומה. רוסלאנד האָט טאקי צוגעזאָגט פאר עסטרייך'ס נייטראליטעט אין רוסיש-טערקישען קריג צו געבען עסטרייך און הערצעגאָווינע, ווען די סערבען האָבען אָבער אין יאָהר 1876 אָנגעהויבען קעמפען מיט דער טערקיי, איז עס נאָר געווען צוליב די צוויי פראָווינצען באָסניען און הערצעגאָווינע און ווען רוסלאנד איז שוין געשטאנען ביי די טויערען פון קאָנסטאנטינאָפאָל, האָט זי אין איהרע הבטחות פאר עסטרייך פערגעסען. דאָס האָט בעוואויגען אנדראשי, אז אזוי ווי דעמאָלס איז געווען א פלאן צוצוטיילען טערקיי, האָט זיך אנדראשי אָקעגענגעשטעלט, ער האָט די צוטיילונג פון טערקיי נישט צוגעלאָזט, שוין דערפאר, ווייל ער האָט נישט געוואָלט, אז די באלקאן-מלוכות זאָלען פלוצים גרעסער ווערען. אנדראשי האָט געהאט די הסכמה פון אלע מלוכות און רוסלאנד האָט שוין בעל-כרחה געמוזט זאָגען אמן.

אזוי איז באָסניען און הערצעגאָווינע געוואָרען א מדינה פאר עסטרייך און רוסלאנד איז דערפאר געוואָרען עסטרייכ,ס אייביגער שונא.

עסטרייך האָט געהאט שווער צו קעמפען ביי איהר אריינמארש. דער חלום פון אנדראשי, אז מיט א שוואדראָן הוזארען קען מען די פראָווינצען בעזעצען איז געווען א טעות. עס האָט זיך ארויסגעשטעלט, אז די בעפעלקערונג האָט געפיהרט א קאמף מיט'ן מיליטער און עס זענען נויטיג געוואָרען צוועלף קריגס-דעוויזיעס צו האלטען באָסניען און הערצעגאָווינע אין שאך.

עסטרייך-אונגארן האָט גאנצע 36 יאָהר געשאפען אין באָסניען און הערצעגאָווינע גרויסע קולטור ווערטען. אָבער די עלעמענטען זענען נישט בערוהיגט געוואָרען, די סערביש-אָרטאָדאָקסען, מאהאָמעטאנער און קראאטישע קאטאָליקען האָבען געפיהרט קאמפען צווישען זיך, די עסטרייכישע מאכט האָט דאָס געמוזט צוזעהען און האָט גאָר נישט געקאָנט אויפטון.

אָדער אין איין זאך זענען זיך די דריי גרופען געווען אין אחדות: געגען עסטרייך-אונגארן. עסטרייך האָט געמאכט א סך אינערליכע פעהלערן און דאָס האָט נאָך מעהר שנאה געשאפען געגען עסטרייך.

דאן זענען געקומען די אויסערליכע פעהלערן. די סערבען האָבען געפונען אין דעם עקספאָרט פון זייערע חזירים קיין עסטרייך די לעזונג פון א לעבענס-פראגע.

עסטרייך אָבער האָט די סערבישע חזירים נישט געוואָלט אריינלאָזען און סערביען איז דערום דערדריקט געוואָרען.

דאן איז געקומען די אנעקסיע פון יאָהר 1908 וואָס האָט ארויסגערופען א שטורם אין סערביען. רוסלאנד, איטאליען און עסטרייך האָט בעקומען דעם צוזאָמען רויב-מלוכה.

אין יאָהר 1912 איז געקומען די באלקאן-פעראייניגונג און דער באלקאן-קריג מיט טערקיי. דער זיג פון באלקאן האָט נאָך גרעסער געמאכט די שנאה צו עסטרייך. אין סערביען האָט מען געבלאָזען מלחמה-פייער און די דערמאָרדונג פון פראנץ פערדינאנד האָט געבראכט דעם וועלט-קריג און דעם סוף פון דער עסטרייך-אונגארישער מאָנארכיע.

ל. ט.

די כינעזישע איינינקייט

א צערעמאָניע, וואָס האָט א היסטאָרישע בעדייטונג.

כינעזער זענען אונפערגלייכליכע מייסטערם אויף צערעמאָניעס. אַלס אַ פאָלק פון אור־אַלטער קולטור, האָבען זיי אויסגעארבייט ביי זיך אַ שטאַרקען געפיהל פאַר אויסערליכע פאָרמען.

איז דעריבער די צערעמאָניע פון איינינקייט, וואָס איז לעצטענס אויפגעפיהרט געוואָרען אין פעקין, אויסגעקומען זעהר אימפּאָזאַנט. די הויפּט קאָמאַנדירען פון די נאַציאָנאַליסטישע אַרמעען זענען געקומען צום אָפענעם קבר פון דר. סון־יאַט־סען, דעם פערגעטערטען לעהרער פון דער נייער כינא, און האָבען „בעריכטעט צו זיין גייסט" וועגען די ערפאָלגען, וואָס זענען דערגרייכט געוואָרען אין נאָמען פון זיינע אידעען. זיי האָבען געמעלדעט דעם גייסט פון'ם פערשטאָרבענעם לעהרער, אַז כינא איז איינינג אונטער זיינער, סון־יאַט־סען'ס, פאָהן, און אַז זיינע תלמידים, וואָס שטעהען אָן דער שפּיץ פון די נאַציאָנאַליסטישע אַרמעען, ווע־לען בלייבען געטריי צו זיינע אידעאַלען.

נאַטירליך, נישט אַלץ טוט זיך אַזוי, ווי עס רעדט זיך. עס איז אַ ספק, צו זענען אפילו סון־יאַט־סען'ס אידעען שטאַרק נענוג, כדי צו פערוואַנדלען אַ טיפּישען כינעזישען „גענעראַל" אין אַ דיסציפּלינירטען פּאַטריאָט, וואָס איז מקריב זיינע פּערזענליכע מאַכט־אינטערעסען אויפ'ן מזבח פון דעם פאָטער־לאַנד.

פונרעסטוועגען קען מען אַזעלכע צערעמאָניעס נישט אַוועקמאַכען מיט דער האַנד. אויב צערעמאָניעס ענדערען נישט דעם גאַנג פון לעבען, שפּיגלען זיי אָבער אַמאָל אָב די טענדענצען, וואָס האָבען זיך געשאַפען אין אַרומיגער ווירקליכקייט. די צערעמאָניע אין פעקין בעדייטעט, אַז דער בירגער־קריג אין כינא האָט זיך אויסגעשעפּט. די גענעראַלען אַליין פיהלען שוין, אַז אָהן אַן איינהייטליכער מלוכה קענען זיי ווייטער נישט אויסקומען.

די בעפעלקערונג אין כינא איז אַזוי אויסגערייבט און פערצווייפעלט, אַז מען קען שוין מעהר נישט אויסהאַלטען קיין גרויסע אַרמעען דורך „קאָנטריבוציעס". מוז מען דעריבער קומען צו אַ טאָלק.

די צערעמאָניע אין פעקין איז בעזונדערס וויכטיג דערפאַר, וואָס זי איז איינענטליך אַן איינלייטונג, אַ מין אַריינפיהר צו מעהר ערנסטע קאָנפערענצען, וואָס געהען אָן אין דער פריהערדיגער הויפּט־שטאָדט פון כינא צווישען די הויפּט־קאָמאַנדירען פון די נאַציאָנאַליסטישע אַרמעען און פאָרשטעהער פון דער נאַנקין רעגירונג.

דער פאַקט, וואָס די נאַציאָנאַליסטישע רעגירונג איז פערטראָטען אויף די דאָזיגע בעראַטונגען דורך איהר פינאַנץ־מיניסטער דר. סונג, מאַכט קלאָר דעם הויפּט ענין, וועגען וועלכען עס האַנדעלט זיך דאָרט, דאָס איז געלד. די נאַציאָנאַליסטישע אַרמעען צעהלען איצט כמעט אַ מיליאָן מענשען, און דאָס איז מעהר איידער דאָס אָרימע לאַנד קען פערמאָגען. ס'איז נישטאָ קיין געלד אויף אויפצוהאַלטען די דאָזיגע אַרמעען, אָבער ס'איז אויך נישטאָ קיין געלד זיי פונאַנדערצולאָזען. כל זמן אַ כינעזישער סאָלדאַט בלייבט אין זיין דינסט גיט ער זיך אַן עצה, אַפילו ווען מע צאָהלט איהם נישט רעגעלמעסיג דעם געהאַלט. ווען אָבער מען לאָזט איהם פריי, מוז מען איהם בעצאָהלען דעם גאַנצען אָנגעקליבענעם הוב, אויב נישט וועט ער אָנטון צרות. דעמאָביליזירען אַן אַרמעע קאָסט אומעמום זעהר טייער. ס'איז אַ סברה, אַז פונאַנדערלאָזען אַן אַרמעע קאָסט אַמאָל נישט ווענינער, ווי מאָביליזירען זי, און כינא, וואו אַלע אַרמעען זענען גע־רונגענע, איז דאָס אַ דאָפּעלטער אמת.

שטעהען איצט די פיהרער פונ'ם נייעם כינא פאַר זעהר אַ קאָמפּליצירטער לאַגע. דער בירגער קריג איז איינענטליך געענדיגט. אויסער מאַנדזשוריע, וועלכע וועט זיך וואַהרשיינליך נאָר אין ניכען לאָזען איבערערען, איז דאָס גאַנצע לאַנד אונטער דער איבערהערשאַפט פון איין רעגירונג. די אַרמעע אָבער בלייבט פונקט אַזוי גרויס ווי פריהער. כדי צו פערקלענערען זי, איז נויטיג נישט נאָר גובר צו זיין דעם מיסטרוי פון איינצעלנע גענעראַלען, נאָר אויך אַרויסגעבען מיט אַמאָל גרעסערע סומען געלד, וועלכע די רעגירונג האָט נישט אין איהר רשות.

ווי עס זעהט אויס רעכענט די נאַנקינער רעגירונג אַרויסצוגעהן פון דער דאָזיגער לאַגע דורך אַ נייע אינערליכע הלואה. אָט דאָס איז דער זינ פון דעם „עקאָנאָמישען קאָנגרעס", וועלכען זי האָט מיט אַ וואָך צוריק צונויפגערופען אין שאַנכאַי. פערטרעטער פון כינעזישע באַנקירען און סוחרים האָבען בעשלאָסען צו אָרגאַניזירען אַנ'הלואה פון 300 מיליאָן כינעזישע דאָלער, ד. ה. 150 מיליאָן אַמעריקאַנער דאָלערס. לויט אַמעריקאַנער בעגריפען איז דאָס נישט אַ'אַ געוואַלטיגע סומע, אָבער פאַר כינא איז דאָס אַ געוואַלטיגער אויפטו.

נעהמען מיר אָבער אָן, אַז דער דאָזיגער בעשלוס וועט פערווירקליכט ווערען, און אַז די נאַציאָנאַליסטישע רעגירונג וועט קריגען גענוג מיטלען אין די הענד כדי איבערצופיהרען דאָס לאַנד אין אַ פרידליכען צושטאַנד. וואָס דאַן? ווי וועט די כינעזישע איינינקייט זיין אימשטאַנד צו לעזען די שווערע עקאָנאָמישע פּראָבלעמען, וואָס שטעהן פאַר'ן רי־זינען איבער־בעפעלקערטען פאָלק?

שטעלען מיר זיך פאָר, אַז די סאָלדאַטען, וואָס האָבען געקעמפט אין כינעזישען בירגער־קריג קריגען די פאַר דאָלער, וועלכע מען איז זיי שולדיג, און ווערען פרייע מענשען. וואָס וועלען זיי טון? קיין פרייער באָדען איז אין אינערליכען כינא נישטאָ. יעדער פוס לאַנד איז דאָרט אינטענסיוו בעאַרבייטעט די אינדוסטריען פונ'ם לאַנד זענען צוריקגעבליבען. אין די גרויסע שטעדט זענען סיי־ווי קאָנצענטרירט הונדערטער טויזענדער אַרבייטסלאָזע. פערגרעסערען זייער צאָהל מיט נאָך אַ מיליאָן מענשען וואָלט געווען אַ צו שטאַרקער נסיון פאַר דעם ריזיגען לאַנד.

ס'איז נאַטירליך אויך פו נדער לאַגע דאָ אַנ־אויסוועג. אויב אין די צענטראַלע פּראָווינצען פון כינא פעהלט פרייער באָדען, איז אָבער נאָך דאָ גענוג פרוכטבאַרער, נישט אויסגענוצטער באָדען אין מאַנדזשוריע, אין אינערליכער מאָנגאָליע און אין די מערב־פּראָווינצע [פון] כינא, אויב די איצטיגע כינעזישע אינדוסטריע נויטיגט זיך נישט אין פרישע אַרבייטס־הענד, איז אָבער דאָ גענוג גרויסער בעדאַרף אין נייע פאַבריקען, אין נייע אייזענבאַהנען, שאָסעען, קאַנאַלען. עס זענען דאָ רייכע קוילען־שאַכטען, וואָס קענען עקספּלואַטירט ווערען, עס זענען דאָ אייזען־מינ נס, וועמעס אינהאַלט ווערט נאָך נישט אַרויסגעבראַכט אויף דער ליכטיגער וועלט, עס זענען דאָ אַנדערע ווערטפולע מינעראַלען, וועלכע ווערען נאָך נישט בענוצט אויף צו פערגרעסערען דעם וואָהלשטאַנד פון דעם לאַנד.

דאָס אַלץ פערלאַנגט אָבער ריזיגע קאַפּיטאַלען און אַ געוואַלטיגע אָרגאַניזירונגס־קראַפט. כינא אַליין איז דאָס נישט אימשטאַנד צו געבען. אָט דאָס איז די סיבה פאַרוואָס דער „עקאָנאָמישער קאָנגרעס", וואָס איז צונויפגערופען געוואָרען דורך דער נאַציאָנאַליסטישער רעגירונג, האָט זיך געאיילט צו ערקלערען, אַז כינא אַנערקענט איהרע פריהערדיגע אויסלענדישע חובות. די נייע כינא וויל שאַפען ביים אויסלענדישען קאַפּיטאַל דעם איינדרוק, אַז מען קען איהר געטרויען. כינעזער אַלס יחידים זענען בעקאַנט מיט זייער צופערלעסיגקייט, און זיי ווילען, אַז אויך זייער מלוכה זאָל געניסען אין דער וועלט פולען צוטרוי. דאָס איז די איינציגע גרונד־לאַגע, אויף וועלכער אי[ן] כינא קען אַריינקומען אויסלענדישער קאַפּיטאַל אין אַ'אַ פערנעהם, וואָס זאָל באמת זיין אימשטאַנד אויפצוהויבען דעם וואוילשטאַנד פונ'ם שרעקליך פעראָרימטען לאַנד.

אמת, גלייכצייטיג מיט דער דאָזיגער אַנערקענונג פון איהרע פריהערדיגע חובות, סטאַרעט זיך די נייע כינא וואָס פריהער צו פערענדיגען די ביז אַהעריגע „אונגלייכע פערטראַגען", וועלכע שטעלען אויסלענדער אין כינא אין אַ פּריווילעגירטער לאַגע. אין דעם איז אָבער נישטאָ קיין קלענסטע סתירה, פערקעהרט: גראָדע דערפאַר, ווייל כינא וויל ברייט עפענען איהרע טויערען פאַר אויסלענדישען קאַפּיטאַל, וויל זי נישט פעראייביגען די איצטיגע לאַגע, ביי וועלכער דער דאָזיגער קאַפּיטאַל האָט מעהר עקספּלואַטירט כינא, איידער גע־האָלפען איהר זיך שטעלען אויף די פיס. כינא וויל אויסלענדישען קאַפּיטאַל, זי וויל אָבער נישט, אַז דאָס זאָל פערוואַנדעלט ווערען אין אויסלענדישע הערשאַפט. זי וויל בעקומען אויסלענדישען קאַפּיטאַל אויף די זעלבע בעדינגונגען אויף וועלכע אַמעריקא האָט איהם בענוצט מיט אַ פּאָר דורות צוריק אויף צו שאַפען די גרונד־לאַגען פון איהר איצטיגער פּראָספּעריטי.

ליידער רופט נישט אַרויס די האַלטונג פון כינא קיין פריינדליכען אָפּקלאַנג אין דער איבעריגער וועלט אַנשטאָט צו ערמונטערען כינא אין איהרע בעמיהונגען גובר צו זיין די פאָלגען פונ'ם בירגער־קריג, פון וועלכען זי האָט געליטען אין לויף פון די לעצטע פופצעהן יאָהר, זענען די גרויסמעכטע פער־נומען מיט קליינליכער און ענגהערציגער זאָרג וועגען פערעלטערטע און אַלץ וועניגער נויטיגע פּריווילעגיעס.

אויב אַ'אַ האַלטונג איז פערשטענדליך מצד מלוכות, וועלכע פיהלען זיך נישט בכח אויפצוטון אין כינא עטוואָס גרויסעס, איז זי לחלוטין נישט אויפ'ן פּלאַץ, ווען זי ווערט אַרויסגעוויזען אין וואַשינגטאָן, אַמעריקע איז די גרויס מאַכט, וואָס האָט אין כינא וועניג פערגאַנגענהייט און אַ סך צו־קונפט. גראָד ד יאַמעריקאַנער פּאָליטיק וואָלט דע־ריבער בעדאַרפט פרייע זיין פון פריהערדיגע פער־אורטיילען, וועלכע זענע [נ]ישט אין איהרע איינענע אינטערעסען. אַמעריקא וואָלט בעדאַרפט זיין די ערשטע צו אַנערקענען די נייע נאַנקין־רעגירונג און העלפען איהר אין איהרע בעמיהונגען צו פער־איינינען כינא און איינשטעלען זיך אויף מאָדערנע יסודות.

כינא נויטיגט זיך אין אַמעריקאַנער קאַפּיטאַל אַמעריקאַנער קאַפּיטאַל נויטיגט זיך אין כינא. ווען צוויי דאַרפען האָבען איינער דעם אַנדערען, מוזען זיי געפינען אַ וועג.

און דאָס איז אויך דער אמת'ער וועג צו כינעזישער איינהייט.

א. רעוואָוצקי.

די אינטריגעס און סקאנדאלען אין די הויכע פענסטער פון וואשינגטאן.

(בריף פון אַמעריקאַ).

מיט א פאר יאָהר צוריק האָט גאנץ אמעריקא געקלונגען מיט דעם גט-פראָצעס וואָס קאָנגרעסמאן סקאָט פון מישיגען און זיין פרוי האָבען פערפיהרט איינער געגען דעם אנדערען, אין וועלכען זי האָט זיך בעקלאָגט אויף זיין ברוטאלער בעהאנדלונג, און ער האָט געטענה'ט, אז זי פיהרט ליבעס מיט פרעמדע מענער. אויף דעם פערהער וואָס איז פאָרגעקומען אין מישיגען זענען אויפגעדעקט געוואָרען אינטערעסאנטע איינצעלהייטען וועגען דעם פריוואטען לעבען פון א געוויסען טייל פון דער וואשינגטאָנער געזעלשאפט. און דאָס גאנצע לאנד איז געווען אונטער דעם איינדרוק. אז ווער ווייס וואָס פאר א סקאנדאלען עס קומען פאר אין די קרייזען פון די וואשינגטאָנער אריסטאָקראטען — די דיפלאָמאטען, מיניסטאָרען, סענאטאָרען און קאָנגרעסלייט.

וועגען דעם וואשינגטאָנער לעבען איז א סך געשריבען געוואָרען, אי פון זייטיגע מענשען, אי פון מענשען וועלכע זענען א טייל פון דער געזעלשאפט וועגען וועלכער זיי שרייבען. די פרוי פון דעם געוועזענעם סענאטאָר פאינדעקסטער האָט אָנגעמאכט א היבשע סענסאציע מיט איהרע ארטיקלען וועגען דעם וואשינגטאָנער סמעטענע. אייניגע אריסטאָקראטיכעס האָבען זיך געפיהלט געטראָפען פון די ארטיקלען און זענען געווען גוט אין כעס. עהנליכע ארטיקלען זענען געשריבען געוואָרען פון דער פרוי פון סענאטאָר קייען און פון אנדערע מיטגלידער פון די וואשינגטאָנער פיר הונדערט.

פון די אלע ארטיקלען, און פון פערזענליכע בעאָבאכטונגען וועלכע איך האָב געמאכט, ווי איך וועל דאָ באלד בעשרייבען, מוז מען קומען צום שלוס, אז כאָטש עס פעהלען אין דעם וואשינגטאָנער לעבען נישט קיין אינטריגעס און אינטריגעלעך, איז א סקאנדאל א זעלטענהייט.

דאָס לאָזט זיך לייכט ערקלערען. נאָך אלעמען דארף מען געדענקען, אז די וואשינגטאָנער „אריסטאָקראטען" זענען מעהרסטענס מיטעלעיהריגע און עלטערע מענשען. וועגען די מיניסטאָרען און סענאטאָרען איז דאָך אפנערעדט אומשטיינס געזאָגט, וואָס פאר הוליאנקעס זיי קענען זיך פערגינען! צווישען די דיפלאָמאטען און קאָנגרעסלייט זענען יאָ פערהאן יונגע מענשען, אָבער צו קיין ערנסטע סקאנדאלען קומט ביי זיי נישט. איבעהויפט היטען זיך די דיפלאָמאטען. זיי ווייסען, אז זייערע רעגירונגען האלטען אן אויג אויף זיי, און טאָמער ווערען זיי פערמישט אין עפיס א נישט שעהנער געשיכטע, רופט מען זיי גלייך צוריק פון זייערע פאָסטענס.

די וואשינגטאָנער „גדולים" פערברענגען זייערע אָווענטען גאנץ שטיל און פראזאיש. ערשט-

(ווייטער זעה 6-טע זייט).

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

2 דאנערשטאג
טז
אב תרפ"ח

אויגוסט
זון-אויפגאנג 3.52
זון-אונטערגאנג 7.36

פון דער רעדאקציע.

צוליב א פערדראסיגען טעכנישען פערזעהען איז עהערנעכטען שפעט ביינאכט קאליע געווארען אונזער דרוק-מאשין, און דער נעכטיגער נומער פון „נייעם פאלקסבלאט" איז ארויס בלויז אין 7 זייטען. דעריבער איז זעלבסטפערשטענדליך, א סך וויכטיג מאטעריאל ארויסגעפאלען פון נומער.

מיר בעטען דעריבער ענטשולדיגונג ביי די חשוב'ע פריינד און לעזער, וואס שענקען אונז שטענדיג דעם צוטרוי און אויפמערקזאמקייט. דער „נייער פאלקסבלאט" וועט, ווי ביז איצט, דער-שיינען אין זיין גאנצער פארם פינקטליך און רע-גולער.

*

ביי דער געלעגענהייט ווענדען מיר די אויפ-מערקזאמקייט פון אונזערע לעזער, אז אין אונזער צייטונג הויבט זיך אן מארגען, פרייטאג, צו דרו-קען א העכסט-אינטערעסאנטער ראמאן א. נ. „פער-קויפט צום טייוועל".

פערלענגערען די טראמוואי-ליניעס.

(מ) אויף דער עהערנעכטיגער מאגיסטראטס-זיצונג, אונטער'ן פארזיץ פון שטאדט-פרעזידענט זשעמיענצקי, איז בעשלאסען געווארען צו פערלענ-גערען די טראמוואי-ליניעס: אויף בזשעזשינער פון נומער 154 ביז צו די קאטוילישע צמענטאזשען און אויף קילינסקיעגא — פון נאפיורקאווסקיעגא ביז דאמבראווסקיעגא.

וויטערדיגע רעדוקציעס אין פאזנאנסקי'ס פאבריק.

(ב) נעכטען האבען די פראפעסיאנעלע פער-איינען בעקומען א ידיעה וועגען וויטערדיגע רע-דוקציעס אין פאזנאנסקי'ס פאבריק.

א שטאדטישע ציגעלניע.

(מ) אויף דער מאגיסטראט-זיצונג, וועלכע איז פארגעקומען דעם 31 טען פ.ח. האט דער מאגיסטראט בעשלאסען אפצוקויפען דאס גוט רשעוו, אונטער קאנסטאנטין פאר 1 מיליאן 2 הונדערט טויזענד זלאטעס.

צוליב דעם, וואס דער גרונט אויפ'ן דערמאנ-טען גוט איז א ליימיגער, האט דער מאגיסטראט בעשלאסען דארט אויפצובויען א מעכאנישע צי-געל-פאבריק מיט די מאדערנסטע, נייעסטע מאשי-נען, וועלכע וועט פראדוצירען 15 מיליאן ציגעל יעהרליך.

די אדמיניסטראציע פון דעם גוט וועט איבער-נעהמען די ווירטשאפטס-אפטיילונג ביים מאגיסטראט און מיט'ן אויפבוי פון דער ציגעל פאבריק, וועט זיך פערנעהמען די בוי-אפטיילונג.

צאל-לאגערן.

(—) ווי מיר דערוויסען זיך האט דאס מיניס-טעריום בעשלאסען איבערצוטראגען די צאל-לאגערן אין לאדז, וועלכע געפינען זיך איצט אין א זעהר נישט בעקוועמען לאגער אויף דער פאבריקס-סטא-ציע. די צאל-לאגערן וועלען איבערגעפיהרט ווע-רען אויף דער קאלישער סטאציע, וואו ס'וועלען זיך געפינען די צאל-באהן-אגענטור און די קאנצע-לאריע פון צאל-אמט.

פערזענליכעס.

(—) עס איז צוריק געקומען פון אורלויב און אנגעהויבען צו אמטירען דער דירעקטאר פון די עפענטליכע ארבייטען אינזש. בראניסלאוו סטאייסקי.

פון אורלויב איז אויך צוריק געקומען דער נאטשאלניק פון דער געזונדהייטס - אבטיילונג ביי דער וואיעוואדזטווע ד"ר סט. סקאלסקי, וועלכער האט צוריק אנגעהויבען צו אמטירען.

נעכטען איז צוריק געקומען פון א 5 וואכע-דיגען אורלויב דער לייטער פון דער אקער-בוי- און וועטענאריע-אבטיילונג ביי דער היגער וואיע-וואודזטווע אינזש. זיגמונט שאסטאק.

דער וועה-געשריי פון א פעראומגליקלכט מיידעל

מיט עטליכע טעג צוריק האבען מיר דערצעהלט וועגען אנ'אומגליקליך 15 יאהריג מיידעל, נ. וואס איז פערפיהרט געווארען דורך א באלעבאטישען זונדעל. איצט דערוויסען מיר זיך נאך פאלגענדע פרטים וועגען דעם ענין:

מיט עטליכע יאהר צוריק איז קיין לאדז פון דער פראווינץ געקומען מיט זיין פאמיליע א גער-געוויסער ה. נ. האנדעלס-אנגעשטעלטער. קיין פאס-טען האט זיך נישט געטראפען און ה. נ. געווארען אנ'ארבייטער, א פשוט'ער שווארצער ארבייטער.

אין לאדז האט ה. נ. געהאט א קרוב, א יור א סוחר, א גביר. געהן צו איהם נאך שטיצע האט זיך נישט געוואלט, ווער וויל עס זיך פער-שווארצען דאס פנים מיט בעטלען ביי רייכע קרובים.

אבער ה. נ. האט שוין א טאכטער פון א יאהר 13, א געראטען מיידעל. וועט זי ווערען א שטיקעל פערדינערין, איז ער אוועק צום רייכען קרוב ה' פ. א חסידישער יור פון פאמארסקא גאס, וואס האט א גרויס-געוועלב, אז ער ה' פ. זאל צו-נעהמען זיין מיידעל אין געוועלב אלס פערקויפערין.

פ. האט איינגעשטימט און דאס יונגע מיידעל האט אנגעהויבען צו ארבייטען אין זיין געשעפט. אזוי איז ארורך אנ'ערך 2 יאהר. דאס מיידעל איז דערווייל געפאלען אין אויג דעם זונדעל פון ה' פ. זיין ליבע בעציהונג צום מיידעל איז קיינעם נישט אויפגעפאלענער געווען, א קרובה, א מיטארבייטערין אין געשעפט. זיס איז ער געווען ווי לאקריץ און האט אזוי לאנג זיך געצוקערט צום נאאיווען יונגען קינד ביז ער האט דאס מיידעל פערפיהרט.

די עלטערען האבען זיך וועגען דעם אומגליק פון זייער קינד דערוואוסט, ווען דאס מיידעל איז געווען אין סוף 8-טען חודש. דער „תכשיט" צו וועמען מ'האט זיך געווענדעט האט פארגעשלאגען א פאר הונדערט זל. כדי צו מאכען אנ'אבארט, פערשטעהט זיך, אז נישט ס'איז געווען מעגליך און נישט די עלטערען וועגען אויף דעם מסכים געווען. דערווייל איז אנגעקומען די צייט, דאס מייד-דעל איז געלעגען געווארען, מיט מיה און מאר-טערנייש האט מען אויסגעפועלט, אז דער רייכער קרוב, וואס האט פעראומגליקט דאס יונגע קינד, זאל איינצאהלען אין וועכנערין-קליניק און זי דארט איינארדנען אויף קימפעט. דער געבורט איז צו-געגאנגען שווער מיט אנ'אפעראציע. ס'איז גע-בוירען געווארען א נארמאל קינד, א יונגעל. מ'האט איהם מל געווען און מיט איהם האט זיך פעראינטערעסירט דער פרויען-שוץ-פעראיין און די יודישע קהלה. דאס קינד וועט בעזארגט ווערען אין זויגלינג היים פון „טאז" באלד ווי דארט וועט נאר זיין א פריי ארט. דאס אומגליקליכע מיידעל איז געבליבען א קראנקע אין שפיטאל און איז דארט אפגעלעגען 3 וואכען. איצט נויטיגט זי זיך א קראנקע און צובראכענע אין היילונג און אפרוה.

איצט האט זי נישט צו וועמען זיך צו ווענ-דען און פון וואנען די נויטיגע היילונג און פלעגע צו בעקומען. האט זיך דער פאטער געווענדעט צו ה' פ. אלס צום שעף פונ'ם מיידעל, ביי וועלכען זי האט אפגעארבייט אין געשעפט 2 יאהר מיט אזא טענה:

„מילא דער זוהן האט אפגעטון א נבלה און וויל זיך איצט ארויסדרעהען פון פעראנט-ווארטליכקייט, וויל איצט טון א שעהנעם שרוך מיט א גרויסען נדן דאס איז אנ'ענין פאר זיך און וועגען דעם ווילען מיר זיך דורכשמועסען ביים פראקוראר, אויב ער האט נישט געוואלט געהען צום ב"ד. אבער דו ר' פ. האסט געהאט ביי זיך אנ'אנגעשטעלטע 2 יאהר און האסט איהר אין קר. קאסע נישט פערזיכערט, איצט איז זי גע-ווארען קראנק, העלף איהר אויס א ביסעל צו זיך צו קומען.

ה' פ. האט אבער דערפון נישט געוואלט הער-רען. איז ה' נ. אוועק אין גערער שטיבעל אויף פאלורניאזא. ווען פ. האט איהם דערזעהען פון פענסטער, איז ער ארויסגעלאפען אנטקעגען און איהם געבעטען רחמים, אז ה' נ. זאל נישט מא-כען קיין סקאנדאלען, זאל אויסמיידען שפיכות דמים. ער וועט שוין זעהען מאכען אלץ, אז ס'זאל גוט זיין, האט מען אפגערעדט, אז זונטאג וועט מען קומען צום רב און מ'וועט דארט אלץ ערלעדיגען. אבער אויף מארגען זעהט אויס האט שוין ה' פ. וועגען דעם פערגעסען, א סימן, אז ער איז צום ב"ד נישט געקומען. די עלטערען פונ'ם אומגליק-ליכען מיידעל קענען זיך קיין עצה נישט געבען ווי ראטעוועט מען דאס קראנקע מיידעל, אז אין שטוב איז קוים פארהאן אויף טרוקען ברויט.

בעט אונז דער פאטער: רופט איהם אן ביים נאמען, זאלען מענשען וויסען ווי אונטער א חסידישער קאפאטע בעהאלט זיך א גוף אזו א הארץ, אפשר וועט ער זיך כאטש פערשעמען. מיר טוען עס נישט דערווייל, ווייל מיר רעכענען, אז אינ'ם ראזיגען מענשען וועט זיך דאך דער-וועקען דאס געפיהל פון פעראנטווארטליכקייט און ער וועט טון זיין פליכט.

שפאר-געלדער פון ארבייטער איבערגערעכענט אלע 60 פראצ.

(—) 57 געוועזענע ארבייטער און אנגעשטעלטע פון דער אקציען-געזעלשאפט היינצעל און קו-ניצער, וועלכע האט זיך שפעטער צונויפגעגאסען מיט דער פירמע „ווידזעווער מאנופאקטור, האא-בען אנגעגעבען אנ'אנקלאגע געגען דער ווידזע-ווער מאנופאקטור, צוליב דעם, וואס כשעתם האא-בען זיי געהאט שטעהן געלד און דער פירמע „היינ-צעל און קוניצער, פון וועלכער זיי האבען בעקומען 6 פראצענט יעהרליך.

דאס געלד האט די פירמע בענוצט אויף אינוועסטיציע-צוועקען און אויך צו פערגרעסערען די אונטערנעהמונג.

די פימע איז געווארען איינע פון די גרעסטע אונטערנעהמונגען, האט זי אייגענטליך דעם הוב, צוליב די דערמאנטע טעמים, ווי אויך צוליב'ן כסרר'דיגען יקרות-וואוקס, געראפט איבערדער-כענען אויף גאצע הונדערט פראצענט. אין אזא עהנ-ליכען פראצעס פון אנדערע קרעדיטארען געגען דער פירמע, האט דאס געריכט איבערגערעכענט דעם הוב אויף 60 פראצענט. טראצדעם, וואס דער אורטייל איז בעשטעטיגט געווארען דורכ'ן אפעל-לאציאנס-געריכט, וויל די דערמאהנטע פירמע זיך נישט פערשטענדיגען מיט יענע קרעדיטארען. בעטען דעריבער די 57 געוועזענע ארבייטער, אז דאס געריכט זאל זיי איבעררעכענען אויף 60 פראצענט דעם פאר מלחמה'דיגען הוב, וואס עס קומט זיי פון דער פירמע, און זיי צו משפט'ן געריכטס-קאסטען צוזאמען מיט די צינזען פאר דער גאנצער צייט.

אויף די געריכטס-פערהאנדלונגען, האט די פימע בעשטעטיגט דורך עדות, אז פון די געלדער, וואס די אנקלאגער האבען זיך געזאמעלט ביי דער פירמע היינצעל און קוניצער, איז געשאפען גע-ווארען א ספעציעלער פאנד, פון וועלכען די פירמע האט איינגעקויפט ווערט-פאפירען, צווייטענס האט די פירמע, בשעתו, אויסגעצאהלט יעדען איינעם, וועלכער האט געוואלט אפנעהמען דעם הוב, דרר טענס, האט די פירמע דאס געלד נישט בענוצט אויף צו פערגרעסערען דאס געשעפט, דעריבער לענט די פירמע פאר צו בעצאהלען דעם הוב, לויט אנ'איבעררעכענונג פון 10 פראצענט.

נאכדעם, ווי דאס געריכט האט פעסטגע-שטעלט, אז פון די געלדער האט די פירמע געהאט איינקונפטען, אז די געלדער וועגען איינגעפלאסען, פון דער פריהערדיגער, צו דער יעצטיגער פירמע; אז אין אנדהויב מלחמה, בעת די קרעדיטארען זע-נען געקומען אפנעהמען זייערע הובות, האט זיי די פירמע אויסגעצאהלט קלענערע סומעס, און לסוף — אז בעת דער אונטערהאנדלונג אין דער ערשטער אינסטאנץ, האט די פירמע שוין מסכים געווען אויסצוצאהלען 40 פראצענט — האט דאס גע-ריכט צוגעמשפט פון דער פירמע „ווידזעווער מא-נופאקטור" פאר די 57 קרעדיטארען, 169 טוי-זענד 951 זלאטעס מיט 81 גראשען, לויט א 60 פראצענטיגער איבעררעכענונג פון פאר דעם מל-חמה-הוב.

פון פייער איז ענטשטאנען דער אויפרייס

בעשלוס פון דער אויספארש-קאמיסיע.

(—) נעכטען האט די אויספארש קאמיסיע פון די אינזשיניערען: ד"ר קאסטא, שמיט און מאר-קאווסקי ארויסגעטראגען איהר בעשלוס וועגען די סבות פון קאטאסטראפאלען אויפרייס אויף צי-געל-גאס 81.

אין דער דעציזיע ווערט געזאגט: אין די לאגערען פון דער פירמע ע. האדריאן אויף ציגעל-גאס 81 האבען זיך געפונען א חוץ נישט ברענג-דע סובסטאנצען ווי גלאזבער זאלץ, אויך מאטער-יאלען וועלכע לעגען זיך לייכט פינאנדער ווי כלא-ראן און סארע-זויער שכאף.

פרינציפיעל האבען די דאזיגע שטאפען נישט געקענט ברענגען צו אזא קאטאסטראפאלען אויפ-רייס, נאר האבען געקענט עקספלאדירען צוליב דער גרויסער היץ, פון א קלאפ, אדער אוי-ריינ-קייטען. די סיבה פון אויפרייס איז געווען די שרפה, וועלכע האט זיך צוערשט ערגיץ וואו אנ-געהויבען, די שרפה האט געקענט ענטשטעהן צו-ליב א שלעכטען קוימען אדער א קורץ שלוס פון דער עלעקטרישער אינסטאלאציע.

מיט א האק דער'הרג'עט זיין פרוי.

(ב) אין טשענסטאכאווער קאמיסאריאט איז געקומען צולויפען דער 45-יעהריגער רישארד רישינעק און געמאלדען, אז ער האט מיט 5 מי-נוט צוריק ערמארדעט זיין פרוי.

פאליציי — פונקציאנארען זענען גלייך אוועק אויפ'ן ארט און טאקע דארט געטראפען די פרוי רישינעק א טויטע מיט עטליכע טיפע לעכער אין קאפ. ווי ס'האט זיך ארויסגעשטעלט, האט רישי-נעק בעת א מחלוקה מיט זיין פרוי נעכאפט א האק און ערמארדעט זיין פרוי. דערזעהענדיג, וואס ער האט געטון, איז רישינעק אוועק אין פאליציי און זיך געהייסען ארעסטירען. רישינעק איז ארעסטירט געווארען, דער מערדער האט 3 קליינע קינדער.

אויטאבוס איבערגעפאהרען א מענשען אויף טויט.

(—) עהערנעכטען ארום 10 אין אוועגד איז אויף עק זשעלאנא און קאשטשושקי פארגעקומען א שרעקליכער פארפאל.

דער פאסאזשיר „אויטאבוס נומער 80901 „עקספרעס", וועלכער קורסירט אויף דער ליניע לאדז — דושאלאשין איז אריבערגעפאהרען אויף א דורכגעהענדען מאנספערשוין, וועלכער האט גע-וואלט אריבערגעהן פון איין טראטואר אויפ'ן צווייטען, דער איבערגעפאהרענער איז געבליבען לי-גען טויט אויפ'ן ארט. די דורכגעהער, וועלכע האא-בען בייגעוואוינט די שוידערליכע סצענע האבען זיך געווארפען אויפ'ן שאפער און איהם געוואלט לינטשען, די פאליציי האט אבער דערין געשטערט.

דעם טויטען קערפער פונ'ם דער'הרג'עטען האט מען איבערגעפיהרט אין שטאטישען פראז-זעקטאריום, דער שאפער פון אויטא, פיאטר קאא-בוס, וועלכער וואוינט אין דושאלאשין איז ארעס-טירט געווארען, דעם נאמען פונ'ם קרבן האט מען נישט געקענט פעסטשטעלען, ווייל ער האט ביי זיך נישט געהאט קיין שום דאקומענטען, דאס איז א מאנספערשוין פון א יאהר 45.

:0:

קלייניגקייטען.

„מראבים"-וועקסלעך.

אנ'אלט ווערטעל זאגט „נאכ'ן טויט ווערט מען קלוג" אדער „אז מ'פערבריהט זיך אויף הייסע בלאזט מען אויף קאלטע" און טאקע נאך די מורא'דיגע שרפה וואס איז פארגעקומען ביי אונז וועלכע עס האט אייגענטליך געקאנט איינגעהיט ווערען, איז געבוירען געווארען אנ'אקציע מיט'ן נאמען „די וואך פון דער „געגען-פייער-אקציע", — אמת טאקע אז ס'איז בעסער שפעט ווי קיינמאל נישט אבער ס'איז דאך נאך בעסער די „פארויכט" ווי די „נאכויכט"...

אין דער סוחרישער וועלט קומען אויך פאר פון צייט צו צייט געוואלדיגע „שרפות", וואס די סוחרים אליין כאפען זיך שפעטער פאר די קעפ און שרייען געוואלד פאר וואס האבען מיר דאס צוגעלאזען עס זאל קומען דערצו.

אט וועל איך אייך למשל ברענגען איין פאקט.

אין די סוחר'ישע פארטפעלען קורסירען ארום גרויסע מחנות די אזוי גערופענע „מלאכים-וועק-סלעך" דאס איז אזוי: דער וועקסעל גופא דאס הייסט דער בלאנק איז אייגענטליך א גאנץ כשר-ער א רעיעלער, נאר אונטערגעשריבען אויף איהם איז א „מלאכ'ל", איך זאג א מלכ'ל ווייל ער איז א נאקעטער א בארפוסער און אז איהר זאלט וועלען צו איהם רערען איז נישטא צו וועמען...

און אט די דאזיגע וועקסעלעך זענען אין דער סוחרישער וועלט אזוי ווי אין א כעמישען לא-גער די לייכט ברענענדע מאטעריאלען הגם אלע וויסען דערפון נאר מ'מאכט זיך נישט זעהענדיג, זיי פערגעסען אבער, אז באלד נאכ'ן „מלאכים יחפזון", שטעהט „חיל ורעדה יוחזון".

שא.

Dr. Z. Rakowski

ספעצ. פאר אויערען-, נאז-, האלז- און לונגען-קראנקה.
קאנסטאנטינער 9, טעלעפאן 27-81.
אויפנעהמען טעג: 12—2 און פון 5—7 (צאם אויך אין לעשניצע, נאכריזשאר 17 פון 10—11 און פון 2—3

שטיצע פאַר אַרבייטסלאָזע.

(2) ווי מיר דערוויסען זיך האָט דאָס אַר־בייטס־מיניסטעריום פערלענגערט די דרינגענדע אינטערשטיצונגס אַקציע פאַר פיזישע אַרבייטער. דערביי זענען געמאַכט געוואָרען וויטערדיגע בע־גרעניצונגען, סע וועלען בעקומען אונטערשטיצונ־גען נאָר די אַרבייטסלאָזע, וועלכע האָבען פאַמיל־יעס מעהר ווי 3 פּערזאָן, אָהן אונטערשיד ווי לאַנג זיי נעהמען שוין די דרינגענדע מלוכה־אונ־טערשטיצונגען, אַזוי אַרום וועלען ווידער איצט בלייבען אָהן שטיצע עטליכע טויזעד אַרבייטסלאָ־זע פּיזישע אַרבייטער.

וואָס שייך די אַרבייטסלאָזע, וועלכע נעהמען געזעצליכע אונטערשטיצונגען איז דער טערמין פערלענגערט געוואָרען פון 13 ביז 17 וואָכען.

* * *

(2) נעכטען איז אַריין אין קראַפט די פער־אָרדנונג פון מלוכה־פּרעזידענט וועגען דער פער־זיכערונג פון אינטעלעקטועלע אַרבייטער. דער לייטער פון וואַרשאַווער פערזיכערונגס־אַנשטאַלט אַנאַטאָל יאַוואָיש, האָט דאָ אָפּגעהאַלטען קאָנפע־רענצען מיט די פערשיידענע אינטערעסירטע צדדים און מיטגענומען קיין וואַרשא די רשימה פון די אינ־טעלעקטועלע אַרבייטסלאָזע, וועלכע קענען שוין געניסען פון די אונטערשטיצונגען לויט'ן נייעם פערזיכערונגס־געזעץ, די אונטערשטיצונגען פאַר דער דאָזיגער קאַטעגאָריע אַרבייטסלאָזע וועלען פון איצט אָן גישט אויסגעצאָהלט ווערען אין אַר־בייטסלאָזען פאָנד, נאָר אין דער לאָדזער קראַנ־קען־קאַסע.

די אַרבייטסלאָזע וועלען דאַרפען צושטעלען דער קראַנקען־קאַסע אַ צייגניש פון הויזווירט וועגען דער גרויס פון זייער פאַמיליע ווי אויך, אַז זיי זענען אַרבייטסלאָז.

געשטאָרבען אַ באַלוטער הויז־ווירט פון 36 הייזער.

(—) נעכטען איז אין לאָדז פאַרגעקומען דער „פּאַגושעב" פון בעקאַנטען רייכען הויזווירט ה' קראַמער, וועלכער האָט געהאַט אויש 36 הייזער אין באַלוט.

אויף דעם „פּאָגושעב" זענען נאָכגעגאַנגען הונ־דערטער יורען, וועלכע האָבען אויפריכטיג בעד־וויינט דעם פערשטאָרבענעם, ווייל ה' קראַמער איז געווען אַן אידעאַלער הויזווירט, וועלכער האָט נישט נאָר געשינדען די הויט פון זיינע לאָקאַטאָרען, נאָר די אָרימע אפילו אונטערגעשטיצט מיט געלד און אַנדערע זאַכען.

בעת ה' קראַמער איז קראַנק געוואָרען, האָט ער גערופען עטליכע יורישע לאָקאַטאָרען, וועלכע ער האָט פאָרגעלייענט אַ צעטעל פון די אַלע אָרימע לאָקאַטאָרען, וועלכע זענען איהם שול־דיג צו 6 און פאַר מעהר יאָהר דירה־געלד און פייערליך ערקלערט, אַז ער שענקט זיי דעם חוב, כּדי זיינע יורשים זאָלען נאָך זיין טויט קיין טענות נישט האָבען צו זיי.

ה' קראַמער האָט אויך געבעטען דערצעהלט מען, די געלבע לאָקאַטאָרען, אַז זיי זאָלען אַריבער־שיקען צוויי יורען צום אַלעקסאַנדערער רבי, וועלכע זאָלען איהם מזכיר זיין און פאַר איהם אויסבעטען אַ רפואה, גלייכצייטיג האָט ער מנדב געווען אַ גרעסערע סומע געלט אויף ליכט אין שוהלען און בתי־מדרשים אַריין און געבעטען, אַז מ'זאָל פאַר איהם תהלים זאָגען.

זיין טויט האָט אין באַלוט אַרויסגערופען אַ געוואַלדיגען רושם.

דער בילינגסטער, לייכטסטער און בעסטער מיטעל

אפצוהיטען זיך פון

שרפות

איז פאָרזיכטיגקייט.

די אַקציע צו ליקווידירען נאַכט־אַרבייט אין פאַבריקען.

(2) אין צוזאַמענהאַנג מיט דער ידיעה וועגען דעם, אַז דאָס מיניסטעריום וועט פערוועהרען נאַכט־אַרבייט אין די היגע טעקסטיל־פאַבריקען, האָבען זיך די פאַרשטעהער פון די טעקסטיל־אַר־בייטער אַרויסגעזאָגט מיט דער גרעסטער צופרי־דענהייט פאַר דער דאָזיגער רעפאָרם, וועלכער וועט זיין פיל בעסער סיי פאַר די אַרבייטער און סיי פאַר דער טעקסטיל־פּראָדוקציע.

צו דער ליקווידאַציע פון שטאָ־טישען אַרעסט־הויז.

(מ.) אין צוזאַמענהאַנג מיט דער ליקווידאַציע פון פּרעווענץ־אַרעסט, וועלכער איז אויסגעהאַלטען געוואָרען פון היגען מאַגיסטראַט, איז די אויספאָר־שונגס־אָפּטיילונג, וועלכע האָט געפיהרט די אַדמי־ניסטראַציע פון דערמאָנטען אַרעסט אַרויסגעטרע־טען מיט אַ תביעה צום מאַגיסטראַט, אַז ער זאָל אויסצאָהלען די געוועזענע אַרבייטער פון אַרעסט אַ דריי חדשים'דיגע ענטשעדיגונג.

אויף דער מאַגיסטראַט־זיצונג פון 31 פ. ח. איז די טענה אַנערקענט געוואָרען פאַר אַ גערעכטע און עס איז בעשלאָסען געוואָרען אויסצוצאָהלען די געוו. אָנגעשטעלטע פון אַרעסט פאַר דריי חדשים פענסיע.

אין בעקערייען מוז זיין ריין!

(ב) ווי מיר דערוויסען זיך וועלען זיך די קומענדיגע וואָך אָנהויבען די מיניסטעריאַל־קאָנ־טראָל פון סאַניטאַרען־צושטאַנד אין די לאָדזער בעקערייען.

עגיפּטישער בוימוואָל פאַר לאָדז.

(—) אין די נאָהענטסטע טעג קומט קיין לאָדז דער עגיפּטישער אינדוסטריעלער און פּרעזעס פון דער האַנדעלס־קאַמער אין קאַירא גאַבור. ה' גא־בור איז געקומען כּדי אָנצוקניפּען אַ דירעקטען קאָנטאַקט מיט די פאָרשטעהער פון דער טעקסטיל־אינדוסטריע, אַז זיי זאָלען דירעקט קויפען בוים־וואָל אין עגיפּטען, אַנשטאָט דעם וואָס ביז איצט איז עגיפּטישער בוימוואָל געקויפט געוואָרען דורך דער פערמיטלונג פון דייטשלאַנד, איטאַליען און ענגלאַנד. צו דעם צוועק וועט ה' גאַבור אָרגאַני־זירען גרויסע פערקויפס־ביוראָ'ן אין וואַרשאַ און לאָדז.

איבער'יכט פון אָגערס.

(2) פון 1. ביז'ן 3. אויגוסט וועט לויט אַ פעראָרדנונג פון רעגירונגס־קאָמיסאַר, פאָרקומען אויפ'ן האַלער־פּלאַץ אַן'איבערזיכט פון אָגערס פון 2 יאָהר אָן, אָהן אונטערשיד צי זיי זענען שוין גע־שטאַנען פאַר אַן'איבערזיכט אָדער נישט. די אָגערס דאַרפען געבראַנגט ווערען דורך דערוואַקסענע מענ־שען 9 אַ זייגער אינדערפריה.

היינט 8 אַ זייגער אינדערפריה דאַרף מען צושטעלען די אָגערס פון 5־טען קאָמיסאַריאַט, 10 אַ זייגער — פון 6 קאָמיסאַריאַט, 11 אַ זייגער — פון 7 קאָמיסאַריאַט, האַלב 12 — פון 11 קאָמי־סאַריאַט, 12 אַ זייגער — פון 12, 13, 14 קאָ־מיסאַריאַטען.

מאָרגען 8 אַ זייגער אינדערפריה דאַרף מען צושטעלען די אָגערס פון 8. קאָמיסאַריאַט, 11 אַ זייגער — פון 10 קאָמיסאַריאַט.

ווער ס'וועט די פערד נישט צושטעלען צום איבערזיכט וועט בעשטראָפט ווערען מיט 2000 זל. שטראָף אָדער 10 טעג אַרעסט.

אבשאַפען דעם האָטעל־שטייער.

(2) די האָטעל־בעזיצער האָבען זיך געווענ־דעט צי דער שטייער־אָבטיילונג ביים מאַגיסטראַט מיט אַ מעמאָריאַל אָבצושאַפען דעם שטייער אויף האָטעל־צימערן, כּדי אַזוי אַרום ביליגער צו מאַכען די האָטעל־צימערן

איז די אַפּטייקען

היינטיגע נאַכט־דיזשורען.

(2) פּאַוולאָווסקי (פּיעטריקאָווער 307); האַמ־בורג (גלובנאַ 50); גלוכאָווסקי (נאַרוטאָוויטש 4); סיטקעוויטש (קאָפּערניק 25); כאַרצמאַ (פּאָמאָר־סקאַ 10); פּאָטאַש (פּלאַץ קאַשטשעלני 10).

פון „גאַנג".

נאָך בלויז איינינע טעג וועט דאָס היגע פּובּ־ליקום האָבען די מעגליכקייט צו זעהן און צו הוילען זייך מיט דעם אויסגעצייכענטען פּראָגראַם: „שטרוי־ענע אלמנ'ס פון אַלע לענדער פעראייניגט אייך, ווייל איינינע אַרטיסטען, וועלכע בעטייליגען זיך אין דעם פּראָגראַם פאָהרען אַרויס אויף אורלויב.

———:o:———

גיט נישט

די קינדער קיין זאַפּאַלקעס, און טרויט זיי נישט אָן צו האָבען צו טון מיט

פייער!!!

Czego wymaga ludzki organizm!

Słońce jest największym dobroczyńcą ludzkości. To też z utęsknieniem oczekujemy pierwszych pogodnych dni wiosennych, pierwszych ciepłych promieni słonecznych. Lecz w krótce nadchodzi lato, a wraz z nim upalne dnie, wyczerpujące nasz ogarnizm i nie dające chwili wypoczynku. Umysł nasz staje się ociężałym, a najmniejszy nawet wysiłek wymaga wzmożonej energji. Szukamy wówczas środków orzeźwiających, które mogłyby nam zapewnić dobre samopoczucie, ułatwić pracę naszych płuc i pokrzepić nasz system nerwowy.

Zwykła już kąpiel oddaje nam wówczas wielkie usługi, lecz będzie ona nieocenioną jeśli do niej użyjemy znakomitego środka „SAPOPINOL". „SAPOPINOL" jest mydłem, które zawiera extrakt jodłowy i posiada przemiły zapach kosodrzewiny tatrzańskiej. Jest to środek, który udało się wytworzyć dzięki długim poszukiwaniom, a który stał się wprost nieodzowny podczas upałów. Kąpiel sapopinolowa odświeża nas w tym stopniu, że czujemy się po niej, jak po zbawiennej wycieczce w góry pośród jodel i kosodrzewin, kiedy to nasze płuca wchłaniają w siebie górskie powietrze, pozwalające z ulgą oddychać i mieć pogodny umysł.

„SAPOPINOL" nietylko przypomina zapachem swym lasy jodłowe, lecz posiada również ich właściwości lecznicze. Komu zatem nie jest dane być w górach, powinien stale używać tego rodzaju kąpieli, po której czuć się będzie pokrzepiony, dozna wzmożonej energji i bystrości umysłu. Jednorazowa nawet próba przekona każdego o nieoczekiwanych skutkach „SAPOPINOLU",

Żądać wyraźnie „SAPOPINOL" z gałązką kosodrzewiny.

f-my **J. i S. Stempniewicz, Poznań**

פּאַ־פּאַלע.

אונטער די רעדער פון טראַמוואַי.

(—) נעכטען אַרום 7 אַ זייגער אין אָווענד, בעת דער זגערזשער טראַמוואַי איז אַרורכגעגאַנ־גען דעם באַלוטער מאַרק איז דורך די שינעס אַרורכגעלאָפען דער 17־יעהריגער ציטונגס־פער־קויפער מאַריאַן קאָנטש און בעקומענדיג אַ קלאַפּ פון טראַמוואַי איז ער אַרונטערגעפאַלען.

דער טראַמוואַי האָט זיך מאָמענטאַל אָפּגע־שטעלט און מען האָט אַפוירגענומען דעם 17־יעהריגען קאָנטש אַ שטאַרק פערוואונדעטען.

פּאָגאָטאָוויע האָט איהם אין אַ זעהר שווע־רען צושטאַנד אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל.

פּלוצלינג געשטאָרבען אַ יודישער סוחר

(—) נעכטען איז דער 70־יעהריגער סוחר פון פּאָלודניאָווא 28, ישעיה בערעסקין, געקומען אין 8־טען פינאַנץ־אַמט אויף אָגראָדאָווא 28 צו ער־לעדיגען אַ רייהע שטייער־ענינים.

דאָרט איז איהם שלעכט געוואָרען און מ'האָט צו איהם אַרויסגערופען די שטעדטישע פּאָגאָטאָוויע, וועלכע האָט איהם אין אַ שווערען צושטאַנד אָב־געפיהרט אַהיים, וואו ער איז באַלד געשטאָרבען.

דער אַרויסגערופענער דאָקטאָר האָט פעסט־געשטעלט, אַז דעם טויט האָט גורם געווען אַ האַרצשלאַג.

אַ געהאַנגענער.

(—) נעכטען פאַרטאָגס האָט דער נאַכט־וועכ־טער פון טאַבאַק מאָנאָפּאָל קאָנסטאַנטינער 117 בע־מערקט אַ הענגענדען מאַנספּערשוין. דער געהאָנ־גענער איז שוין געווען טויט. ער האָט זיך אַרויס־געשטעלט אַלס דער הויז וועכטער פון דער פירמע „קאַרפּאַט" קאָנסטאַנטינער 119, יוזעף ביאַלעצקי. די סיבה פון זעלבסטמאָרד איז נאָך נישט אויפגע־קלערט געוואָרען.

מעלדונג.

באַלוטער וועבער פון וואָלענע טיכער מוזען קומען אויף אַ פערזאַמלונג היינט, 8 אָווענד פייפער־גאַס 13 וועגען דער לאַגע פון שטרייק.

די פערוו. פון טעקסטיל־פעראיין אָבטיילונג 7 „נייע".

Dr. med. H. NADEL

Piotrkowska 17, tel. 68-86

ספּעציאַליסט פון אינערליכע קראַנקהייטען

צוריקגעקעהרט.

נעמט אָן פון 4 ביז 6 נאָכמיטאָג.

יודיש טעאַטער אין זאַל פילהאַרמאָניע, נאַרוטאָוויטשאַ 20

גאַסטראָלען פון דעם אַמעריקאַנער סטאַר **בעני אַדלער**

שבת, 3,30 נאָכמ. צו ביליגע פּרייזען

דער אייינציגער זוהן

אין 4 אַקטען מיט געזאַנג און טענץ פון זאַלאָטאַרעווסקי

הויפּטראָל בעני — בעני אַדלער.

אין ערשטען אַקט קומט פאַר אַ קאַבאַרעט עס ווערט געזונגען די שענסטע געזאַנגס־נומערען ווי אויך טענץ.

שבת, ד. 4־טן, זונטאַג, ד. 5־טן 9 אָווענד

פּרעמיערע! פּרעמיערע!

צום ערשטען מאָל אין לאָדז!

סטודענטען־ליבע

מעלאָדראַמע אין 4 אַקטען מיט געזאַנג און טענץ פון ראָטשטיין.

הויפּטראָל סמיט — בעני אַדלער.

מאָנטאַג, דעם 6־טען, 9 אָווענד, גרויסע פּאָפּול. פאָרשטעלונג פון 1 ביז 2,50

פרוי, מענש, טייוול

אין 3 אַקטען מיט פּראָלאָג פון מאַרקאָוויטש.

הויפּטראָל אָסיפּ — בעני אַדלער.

דינסטאַג, דעם 7־טען אויגוסט, 9 אָווענד צו פּאָפּולערע פּרייזען

דער ווילדער מענש

מעלאָדראַמע אין 4 אַקטען מיט געזאַנג פון י. גאָרדין.

הויפּטראָל למך — בעני אַדלער.

אין די אַלע פּיעסען נעמען אַנטייל די נײַ־אַנגאַזשירטע יונגע אַרטיסטין פון זאַסלאַווסקי'ס טרופּע רבקה נערה, אַרטיסט און זינגער פון ווילנער פאָלקס־טעאַטער מ. טרילינג.

אַלע פּיעסען זענען רעזשיסירט פון בעני אַדלער. אימפּרעסאַריאָ: סאַלאָמאָן קוסטין.

מוזיקאַל. לייטונג: ל. זעלמאַן. אדמינ.: א. בעזמאַן. ביהנע־לייטער: מאַבאַראָווסקי.

בילעטען אויף אַלע פאָרשטעלונגען צו בעקומען אין פילהאַרמאָניע־קאַסע.

Lekarz-dentysta

P. Żytnicka-Kahanowa

POWRÓCIŁA

KONSTANTYNOWSKA 9, tel. 33-53

טראַגישע עקספּעדיציעס צום נאָרד־פּאָל

אומגליקען וועלכע דערמאָנען די נאָבילע־עקספּעדיציע אין די אייז־קאַלטע געגענדען.

די קאַטאַסטראָפע פון דער נאָבילע־עקספּעדיציע האָט אין דער פּרעסע אַרויסגערופען ערינערונגען וועגען אַנדערע פּרוּוכען אויסצופאָרשען דעם נאָרד־פּאָל, פּרוּוכען, וועלכע האָבען זיך ס׳רוב טראַגיש געענדיגט אין די פראָסטיגע מדבריות ביים אַרקטישען ים.

זינט די סקאַנדינאַווער האָבען נאָך מיט טויזענט יאָהר צוריק געפּרוּבט מיט שיפען דורכשניידען דעם ראַזינען ים, זענען די געפאַהרען פּערקלענערט געוואָרען. אַ דאַנק דורות פון פאָרשער האָט זיך אָנגעזאַמעלט אַן אוצר פון וויסענשאַפטליכען און געאָגראַפישען וויסען, וואָס קומט געוואַלטיג צו ניץ ביי דער רעטונגס־אַרבייט. ראַפּלאַנען, ראַדיאָ, מאָטאָר־שליטענס און אַנדערע מיטלען פערשנעלערען די הילף. אָבער די געפאַהרען זענען דאָך אומגעהויער גרויס. מענשען קענען אָהן שפּייז נישט לעבען. און ווי גרויס דער זאַפּאַס זאָל נישט זיין, לאָזט ער זיך אויס. די שניידענדיגע גרויזאַמע ווינטען און די אייזיגע מערדערליכע טעמפּעראַטור זענען נאָך דערוויל נישט בּעזיגט. דעם מענשענ׳ס וואָפען קענען די געפאַהרען פון עקסטרעמען נאָרד זענען נאָך אַלץ זעהר שוואַך.

די ערשטע גרויסע קאַטאַסטראָפע ביים נאָרד־פּאָל איז פאָרגעקומען מיט אַכציג יאָהר צוריק, ווען סער דזשאָן פרענקלין האָט זיך אַוועקגעלאָזט פון ענגלאַנד זוכען אַ נאָרד־וועסטליכען וואַסער־וועג.

פרעהלאַך האָט געפלאַטערט די ענגלישע פאָהן אויף סער דזשאָנ׳ס ביידע שיפען מיט הונדערט מאַן, ווען זיי האָבען אין 1845 אַוועקגעלאָזט זיך אויספאָרשען דעם נאָרד־פּאָל. זיי האָבען געשיקט פונ׳ם וועג אַ פּאָר מאָל ידיעות, אַז אַלץ איז אין אָרדנונג און אַז זיי האָבען גענוג שפּייז אויף גאַנצע דריי יאָהר.

און מעהר האָט מען פון זיי נישט געהערט. אַ לאַנגע צייט האָט מען זיך נישט געאַרגט וועגען דעם. חדשים זענען אַריבער, פּאָליטישע געשעהענישען אין אייראָפּע האָבען רעמאָלט פערשלונגען די גאַנצע אויפמערקזאַמקייט. עס איז אַוועק אַ יאָהר און צוויי יאָהר. האָט מען זיך אָנגעהויבען פערטראַכטען, אָנגעהויבען זיך בּעאומרוהיגען וועגען דעם שיקזאַל פון דער עקספּעדיציע. מען האָט פערשטאַנען אַז אויב מען הערט נישט אַזוי לאַנג פון זיי, איז מסתמא עפּעס געשעהן. מען האָט אָנגעהויבען אָר־גאַניזירען הילף־עקספּעדיציעס. עס איז צוגעזאָגט געוואָרען אַ בּעלוינונג פון צוואַנציג טויזענט פונט שטערלינג (100,000 דאָלאַר) פאַר אַ ראַיעלער ידיעה וועגען דער עקספּעדיציע אָדער פאַר הילף. עס זענען געשיקט געוואָרען שיפען פון ענגלאַנד און אַמעריקאַ, אָבער קיין איינע פון זיי האָט נישט געקענט געפינען סער דזשאָן און זיין מאַנשאַפט.

אָבער פון אַ וואָרט דאָ און אַ וואָרט דאָרט, פון פערשידענע קלאַנגען צווישען די עסקימאָסאָן האָט מען זאין אַ צעהן יאָהר אַרום אָנגעהויבען צונויפצושטעקעווען די ווירקליכע געשיכטע פון די אומגליקליכע פאָרשער. מען האָט געפונען טעלער און לעפעל מיט די איינגעקריצטע איניציאַלען אין הערבען פון די פאָרשער און נאָך זאַכען האָט מען געפונען, וואָס האָבען שטומערהייט דערצעהלט, וואָס דאָ איז געשעהן.

ביידע שיפען זענען איינגעקלעמט געוואָרען צווישען די אייזבערג. הונגער און קעלט האָבען אַוועקגעהרג׳עט איין מענשען נאָכ׳ן אַנדערען. סער דזשאָן אַליין איז געשטאָרבען. די איבערגעבליבענע האָבען סוף כל סוף געמוזט פערלאָזען די שיפען און בּעגעגענען פּנים אל פּנים דעם גרויזאַמען אַרקטישען ווינטער. זיי האָבען נישט געהאַט גענוג שפּייז אָדער קליידער. זעכציג זענען אַוועקגעשטאָרבען און די איבעריגע פערציג האָבען זיך געשלעפּט איבער׳ן וויסטען אייזיגען מדבר אין דער ריכטונג צום קאָנטינענט, וואו זיי האָבען בּעגעגענט עסקימאָסען און געקריגען ביי זיי שפּייז. אָבער זייער ציל האָבען זיי קיינמאָל נישט דערגרייכט. איינער נאָכ׳ן אַנדערען זענען זיי געפאַלען אויפ׳ן אומגליקליכען וועג.

אָבער דער פאַל איז אַלץ געבליבען נישט אויסגעפאָרשט אין געדענקט די פאַנטאַזיע פון יונגע העלדען. איין עקספּעדיציע נאָך דער אַנדערער האָבען גענומען אויף זיך די פאָרשונגס־אַרבייט און אומגעקערט זיך צוריק, יעדעס מאָל מיט נייעם וויסען אין ערפאַהרונגען. אין 1881 האָט דער אַמעריקאַנער קאָנגרעס אַוועקגעשיקט אַ נאַציאָנאַלע עקספּעדיציע אונטער דער פיהרערשאַפט פון דעם לייטענאַנט אַדאָלף גרילי.

עס איז געווען זומער, ווען גרילי מיט די איבעריגע האָבען מיט דער שיף „פּראָטעאוס" זיך אַוועקגעלאָזט צום צפון. זיי זענען געשוואומען אַזוי ווייט ביז אייז האָט זיי פערשטעלט דעם וועג. זענען די פאָרשער פערבליבען ווינטערען אין האַפען, און דער „פּראָטעאוס" איז אַוועק צוריק, כדי צו בּרענגען איבער אַ יאָהר פרישע זאַפּאַסען. אַלענפאַלס, דאָס איז געווען דער פּלאַן.

דעם גאַנצען פינסטערען אַרקטישען ווינטער האָט זיך גרילי געגרייט צו דער וויסענשאַפטליכער אַרבייט, וועלכע האָט געזאָלט פערענדיגט ווערען אין פריהלינג. ווען זומער איז געקומען איז ער נאָך אַלץ דאָרט געווען און מיט זיינע הינט און שליטענס טיפער אַריינגעדרונגען אין מדבר אין געצייכענט די לאַנד־קאַרטע. גריי־לאַנד איז ענטדעקט געוואָרען. מען האָט מוטיג אַריבערגעטראָגען די שוועריגקייטען און געוואַרט, אַז די שיף „פּראָטעאוס" זאָל קומען צוריק מיט הילף אין דער בּעשטימטער צייט.

קיין שיף איז זומער־צייט נישט געקומען. דער האַרבסט איז אַריבער און מען האָט זיך ווידער בּעזונט אין די ווינטערדיגע ווינטער־קווארטירן, מיט פּרוּוכען צו שטרעקען די פערבליבענע שפּייז. גאַנצע וואָכען ביז הונדערט צוריק פון אַרויס בּעזעגען, ביז די ערשטע שטראַהלען פון דער זון האָבען געבראַכט נייע האָפנונג. זיי האָבען זיך בּעשלאָסען, אַז זיי מוזען אַוועק, זוכען אַ שיף. די פאָרשער האָבען זיך רערפיהלט אין אַ שרעקליכער לאַגע, אָפּגעשניטען פון דער וועלט. אונטער שרעקליכע בּעדינגונגען האָבען זיי זיך גע־לאָזט געהן צו דרום. נאָר געוואַלטיגע איבערמענשליכע ענערגיע האָט געראַטעוועט דאָס ביסעל, וואָס זענען געבליבען לעבען. די הינטען האָבען געבּוּשעוועט. אָפּגעריסענע, אָפּגעשליסענע, מיט פאַרציעס שפּייז אויף פערציג טעג, וועלכע האָבען געמוזט

בּעזעצט אין די הונגעריגע כאַטעס און ווייטער אָנגעגאַנגען מיט דער אַרבּייט. אַ סך איז אויפגעטון געוואָרען. זיי האָבען אין אַנ׳אומבּעקאַנטען מדבר אויסגעפאָרשט אַנ׳אַכטעל פון דעם וועג אַרום דער וועלט און אויפ׳ן ווייטסטען פּונקט פון צפון האָט געפלאַטערט די אַמעריקאַנער פאָהן.

אָבער זומער איז אויך נישט געקומען קיין שיף. די פאָרשער האָבען זיך דערפיהלט אין אַ שרעקליכער לאַגע, אָפּגעשניטען פון דער וועלט. אונטער שרעקליכע בּעדינגונגען האָבען זיי זיך גע־לאָזט געהן צו דרום. נאָר געוואַלטיגע איבערמענשליכע ענערגיע האָט געראַטעוועט דאָס ביסעל, וואָס זענען געבליבען לעבען. די הינטען האָבען געבּושעוועט. אָפּגעריסענע, אָפּגעשליסענע, מיט פאַרציעס שפּייז אויף פערציג טעג, וועלכע האָבען געמוזט קלעקען אויף פופציג הונדערט און פופציג טעג ביז קומענדיגען פריהלינג, ווען מען האָט געקענט האָ־פען אויף אַ שיף, האָבען די מענשען פאָרט געטון זייער וויסענשאַפטליכע אַרבּייט. ענדליך איז גע־קומען דער שרעקליכער מאָמענט, ווען די שפּייז האָט זיך אויסגעלאָזט. לעבען זענען געבליבען בלויז זעקס מענשען. זיי האָבען קוים געזשיפעט. זיי האָבען זיך גענעהרט מיט מאָך און ים־קרייטיכעץ.

און אַז יענע האָפנונג איז שוין אויפגעגעבען געוואָרען און דאָס הייפעלע העלדען האָט יעדען טאָג געוואַרט אויפ׳ן טויט, איז געקומען אַ שיף פון די פעראייניגטע שטאַטען און האָט זיי גערא־טעוועט.

קלאַראַ לעווין.

די אינטריגעס און סקאַנדאַלען אין די הויכע פענסטער פון וואַשינגטאָן.

(ענדע פון דער 3־טער זייט).

טענס׳ ליגט אין דער נאַטור פון דעם געוועהנליכען איינגעזעסענעם אַמעריקאַנער — און די מעהרסטע וואַשינגטאָנער אַריסטאָקראַטען זענען דאָך פון דעם מין — צו פיהרען זיך רוהיג און סטאַטעשנע. דעם אַמעריקאַנער פעהלט דער טעמפּעראַמענט פון אַ הול־טאַי. דער אַמעריקאַנער איז נישט קיין שטיפער. ווען עס קלייבען זיך צוזאַמען צעהן ציוניסטען און ציוניסטקעס, אָדער גלאַט יודען און יודענעס, אפילו מיטעל־יעהריגע אָדער עלטערע, אונטערהאַלטען זיי זיך אַ סך בעסער ווי די לעבעדיגסטע און פרעה־ליכסטע אַמעריקאַנער — אַ בּערהויפּט וואַשינגטאָנער — אַריסטאָקראַטען.

איך זאָג עס נישט גלאַט אין דער וועלט אַריין. די וואַשינגטאָנער קאָרעספּאָנדענטען האָבען די בּע־סטע געלעגענהייט צוצוקוקען זיך צו דעם געזעל־שאַפטליכען לעבען פון דער שטאָדט.

מ׳ר איז אויסגעקומען צו פערברענגען אָווענ־טען אין דעם „קאָנגרעשאָנעל קלאַב", וואו קאָנ־גרעסלייט, סענאַטאָרען און זייערע פרויען קומען זיך צוזאַמען, און וואו די פרויען — ווי עס פיהרט זיך אין אַמעריקא — האָבען די גאַנצע ממשלה. איך האָב אויך פערבּראַכט אין די פּריוואַטע היי־מען פון אייניגע קאָנגרעסלייט. אומעטום האָב איך אָנגעטראָפען אַ סטאַטעשנע — שוין צו סטאַטעש־נער — אַטמאָספערע, איך אַליין בין נישט פון די מענשען וואָס קעהרען איבער וועלטען, אָבער אָפּט־מאָל האָט זיך מיר געוואָלט אויסשרייען: גוואַלד, גיט אַ ביסעל אַ שטיף, לאָזט הערען אַ הויכען גע־לעכטער. זינגט אַ ביסעל. לעבט אַ ביסעל".

איך וועל קיינמאָל נישט פערגעסען דעם קוק וואָס איך האָב איינמאָל געכאַפּט פון קאָנגרעסמאַן דזשייקאָבּשטיין, דעם פּאָפּולערען און בּעליבּטען יודישען געזעצמאַכער פון ראָטשעסטער. מ׳ר האָ־בען זיך געטראָפען אויף אַנ׳אונטערהאַלטונג אין „ווייסען הויז". מיר האָבען נאָר וואָס געהאַט אָפּ־געגעבען שלום עליכם קולידזש׳ען און זיין פרוי. אויף אַלע זייטען האָבען מיר געזעהן מיניסטאָרען, דיפּלאָמאַטען, גלאַט גרויסע מענשען. מען האָט גערעדט שטיל. און דאַן האָט דער קאָנגרעסמאַן אַ קוק געטון אויף מיר, און איך אויף איהם. מיר האָבען גאָרנישט געזאָגט. נאָר אונזער קוק האָט געזאָגט: אָט דאָס הייסט אַנ׳אונטערהאַלטונג? ווען מען גיט אונז די דעה, וואָלטען מיר בּעוויזען, ווי מען דאַרף זיך אונטערהאַלטען אין אַ קיבּר׳ט פּאַ־לאַץ". אָדער האָט אפשר דער קוק געמיינט: „אַמע־ריטשקע! אַ יודישער קאָרעספּאָנדענט פון וואַלאָזשין און אַ קינד פון פּאָרטייט סטריט זענען עס די אַרי־סטאָקראַטען פון דער שטאָט וואַשינגטאָן.

די מעהרסטע וואַשינגטאָנער אונטערהאַלטונ־גען זענען פון דעם סאָרט. אין „קאָנגרעשאָנעל־קלוב", וועלכען איך האָב אויבען דערמאָנט, ווע־רען אָפּט אָפּגעהאַלטען פּאַרטיען אויף וועלכע מען שפּילט אין קאָרטען. עס איז אָבער נישט אַ קאָר־טען־שפּיל פון וועלכען מען קען בּעגייסטערט ווע־רען. געוועהנליך שפּילט מען „ברידזש", דער אַרי־סטאָקראַטישער שפּיל וועלכער איז די לעצטע עט־ליכע יאָהר אַזוי פּאָפּולער געוואָרען אין אַמעריקא. עס שפּילען אַרום פופציג מענשען; געוועהנליך 48. עס זענען אויפגעשטעלט צוועלף טישען און עס שפּילען פיער מענשען ביי יעדען טיש. דער קלוב גיט געוועהנליך פרייזען צו די דריי שפּילער, וועלכע מאַכען די העכסטע צאָהל פּונקטען. כדי יעדער שפּילער זאָל האָבען אַ געלעגענהייט צו בּע־קומען אַ פּרייז, בייט מען זיך נאָך יעדען שפּיל מיט די פּלעצער. די פערלירער בּלייבען זיצען און די געווינער געהן צום צווייטען טישעל, וואו עס וואַרטען אויף זיי צוויי פערלירער. אַזוי בייט מען זיך דעם גאַנצען אָוונט. יעדען מאָל שפּילט מען מיט נייע שפּילער, אָפּטמאָל מיט פרעמדע מענשען, מיט וועלכע מען בּעקענט זיך צום ערשטען מאָל. די אַטמאָספערע איז שטייף, אָנגעצויגען.

און דאָס הייסט אַ הוליאַנקע.

און וועגען וואָס, מיינט איהר, רעדט מען אויף אַזעלכע אונטערהאַלטונגען? די מענשליכע נאַ־טור איז אומעטום די זעלבע. איין אָוונט האָב איך געהאַט דריי שותּפ׳טעס, אַלע פרויען פון סענאַטאָ־רען. און גערעדט האָבען זיי וועגען הויז־זאַכען, איין פרוי איז געווען אומרוהיג איבער די קינדער, וועמען זי האָט איבערגעלאָזען מיט אַ נעגער־דינסט. איינע האָט ערוואַרטעט איהר מאַן זאָל קו־מען נאָך איהר אין זיין אויטאָמאָביל. און האָט זיך געשראָקען טאָמער פערשפּעטיגט ער, אָדער טאָמער קומט ער צופּריה און וועט מוזען וואַרטען אויף איהר. ער איז אַזאַ אומגעדולדיגער מענש. די דריטע, די פרוי פון סענאַטאָר קאַראַוועי פון אַרקענ־סאָ, האָט אָנגעקוואָלען פון איהר זוהן, וועלכער האָט געהאַלטען ביים גראַדויִרען פון אַ מיליטע־רישער שולע.

עס טרעפט אַמאָל אַז אַ דיפּלאָמאַט ווערט גע־כאַפּט פאַר עגדיג צו שנעל מיט זיין אויטאָמאָביל. אַנימעלט איז אַ סענאַטאָר׳ס אַ זוהן אַרעסטירט גע־וואָרען פאַר אַנ׳עהנליכען פערברעכען. ווען אַזעלכע פּאַסירונגען ווערען בּעריכטעט אין די צייטונגען, פּאַנגט מען שוין אָן צו רעדען וועגען דעם הוּל־טאַיסקען לעבען פון די זיידענע יונגעלייט. מען פערגעסט אין דער זעלבער צייט אַז פאָהרען שנעל מיט אַנ׳אויטאָמאָביל איז היינטיגע צייטען נישט קיין סימן פון שאַרלאַטאַנעריי אָדער אויסגעלאַסענקייט.

ווען עס קומט אָבער צו אינטריגעס — אי־בּערהויפּט צווישען די פרויען — איז שוין אַנ׳אַנ־דערע זאַך. די שטאָדט איז פול מיט אינטריגעס. היינט פילט זיך אַ סענאַטאָר׳ס פרוי בּעליידיגט וואָרום מען האָט איהר געזעצט נעבען אַ קאָנ־גרעסמאַנ׳ס ווייב אויף אַנ׳אונטערהאַלטונג, אַנשטאָט נעבען אַ סענאַטאָריכע. מאָרגען טרעט אַ מיניס־טאָר׳ס פרוי מיט עפּיס אָן אויף די געפיהלען פונ׳ם אַ דיפּלאָמאַטיכע. פאַנגט זיך אָן אַ סדרה מעגעוו־רעס און געהיימע פערהאַנדלונגען און שושקערייען און עס פליהען נאָטעס און עס טוט זיך מעשים. ברוגז׳ן קומען פאַר אַלע מאָנטאָג און דאָנערשטאָג. די פרויען יחוס׳ן זיך און פעדערען זיך, און אָפּט־מאָל קומט צו ערנסטע אולטימאַטומס און סטראַשונ־קעס און וואָרנינגען. עס פּאַסירט אפילו אַז מען לייגט אַ פרוי אַריין אין אַ שטילען חרם.

קורץ, דאָס געזעלשאַפטליכע לעבען אין וואַ־שינגטאָן. אפילו אין די גאַנץ הויכע פענסטער, איז דאָס לעבען פון דער פּראָווינץ, און נישט דאָס לע־בּען פון אַ גרויסער הויפּט שטאָדט. די עפענטליכע מיינונג שפּילט דאָ אַ גרויסע ראָלע, און די עפענט־ליכע מיינונג וויל נישט האָבען קיין סקאַנדאַלען — זענען נישטאָ קיין סקאַנדאַלען.

א. ק.

אַכטונג, לעטניקעס
ווישניאַווא־גורא און קראַשעוו!
— דעם —
„נייעם פאָלקסבלאַט"
בּעקומט איהר יעדען פריהמאָרגען פון 8 אַ זייגער אין דער ווילע בּענדיטאַוויטש נעבען יאַניצקי פעלדשער ביים צייטונגס פערקויפער ט. יאַמניק. איך טראָג אויך אָפּ אַ היים.

יורידישע עצות.

אין דער דאָזיגער אָפּטיילונג גיט די רע־דאַקציע פון „נייעם פאָלקסבלאַט" ענטפערן אויף יורידישע פראַגען, וואָס ווע־רען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאָן.
יורידישע אָפּטיילונג
פון „נייעם פאָלקסבלאַט".
בּיים דערלאַנגען אַנ׳ענטפער אויף אַ יורידישע עצה, דאַרף צוגעלייגט ווערן דער שטעמפּעל מיט דער דאַטע פון היינט, ווען די אָנפראַגע איז אָנגעשריבען. אויף אָנפראַגען אָהן קופאָן, וועט מען אַנטוואָרט נישט געבען קיין ענטפער.
גילטיג ביז 3 טען אויגוסט 1928

7829. וואָלף מאַרגאָלין פון זשעלאָנע 32.

7830. D. K. פון זשעראָמסקעגאָ.

7831. משה וויטעלזאָן פון ציגעל־גאַס.

7832. אַ געזעל. טוער.

פּלאָנסקאַ.

זענען אייערע ענינים דאַרפט איהר זיך פער־שטענדיגען פערזענליך מיט אונזער יוריסט, טעגליך פון 3—4 מיטפערנגנעריגג די צייטונג.

7833. אַ שט. לעזער פון קאַמיענגאַ גאַס.

סדראַהט דעם פערזאָן אומטגעפעהר 2 יאָהר. אַ $^1/_3$ פון דער שטראָף ווערט איהם געשאָנקען. אין אַקטיווען דינסט קאָן מען איהם אויך נאָך רופען.

7834. אַנ׳אָנגעזעהענער בירגער.

אויפ׳ן גרונד פון דער אַמנעסטיע ווערט דער פּראָצעס אָפּגעשטעלט נאָך אין סטאַדיום פון דער אויספאָרשונג. איבעריגענס אויב ווען ס׳זאָל שוין אפילו יאָ דערגעהן צו אַ געריכטספערהאַנדלונג, וועט די שטראָף אויך אין גאַנצען געשאָנקען ווע־רען און פון בּירגער־קאַטאַסטער אויסגעשטראָכען. פונדעסטוועגען, אויב אייך גייט אומבעדינג אין אַ רעהאַביליטאַציע, דאַרפט איהר זיך ווענדען אין משך פון 90 טעג נאָך דעם, ווי איהר וועט דער־האַלטען אַ מיטטיילונג, אַז דער פּראָצעס איז אַנו־לירט געוואָרען, אַז מען זאָל יאָ פאָרטזעצען די אויספאָרשונג.

7835. אַ טעגליכער לעזער פון זאַכאָדניאַ 23.

נישט די דאַטע דעציזירט, ווען דאָס פער־ברעכען איז ענטדעקט געוואָרען און דאָס פּראָטאָקאָל איז צוזאַמענגעשטעלט געוואָרען, נאָר מאַסגעבענד איז דער טאָג, ווען דאָס פערברעכען איז בּעגאַנגען געוואָרען.

אויב איהר האָט זיך איבערצייגען אָנהויב אָקטאָבּער פ. י. האָט איהר געדאַרפט אייער ניי־עם אַדרעס מעלדען אין דער מיליט. פּאָליציי־אָפּ־טיילונג ביים מאַגיסטראַט אין מיט׳ן אָקטאָבּער. דאָס אינקרים. פערברעך איז אַלזאָ דאַמאָלס, אַלענפאַלס פאַרן 3 מאַי 1928 בּעגאַנגען געוואָרען און ממילא איז דערויף חל די אַמנעסטיע.

7836. C. B.

לויט דער ביגעלייגטער צו דער אָנפראַגע געריכטס אוויזאַציע ווערט איהר דערווייל נאָר אַרויסגערופען אין פּראָצ. אַלס עדות. געוויס קאָן דאָס מיליטער־געריכט אייער ענין איבערשיקען אין ציווילען געריכט כדי אייך צוציהען צו געריכטלי־כער פעראַנטוואָרטליכקייט פאַר קויפען פון אַ זעל־נער אַ מאַנדור, וואָס געהער צום מלוכה־אייגענטום דערפאַר דראָהט אייך ביז 3 חדשים און די שטראָף ווערט געשאָנקען דורך דער אַמנעסטיע.

7837. G. פון נאָוואָמיעסקאַ.

דער וואָס פיהרט אַנ׳אונטערנעהמונג מיט אַנ׳3־טע קאַט. פּאַטענט איז נישט קיין פאַבריקאַנט נאָר אַ האַנדווערקער.

אויפ׳ן גרונט פון אַנ׳8־טע קאַט. פּאַטענט קאָן מען בּעשעפטיגען ביז 4 פיזישע אַרבייטער. אויב ביז׳ן טערמין, ווען דער גייסטיגער אַרבייטער האָט פערלוירען דעם פּאָסטען, האָט ער אין משך פון לעצטען יאָהר אָפּגעצאָהלט 6 חדשים פערזיכערונגס־בייטראַג, קומט איהם אַרבייטסלאָזע רענטע.

7838. גרינבּאַום פון וואָלטשאַנסקאַ.

אייער פּלאַץ אינטערליגט יאָ דעם דעקרעט פון לאָקאַטאָרען־שוץ.

7839. ארבּאַך.

איהר מוזט זיך שטעלען צו דער פּאָבּאָר־קאָ־מיסיע אויף דעם אָרט, וואו איהר זענט רעגעסטרירט.

נישט מעהר: אויב איהר וואוינט שטענדיג אויף אַנ׳אַנדער אָרט, קאָנט איהר זיך דאָרט אַהין איבּערטראָגען.

איהר מוזט זיך ווענדען וועגען דעם מיט אַ מאָטיווירטע בּקשה אין דער געמיינדע וואו איהר זענט רעגיסטרירט.

דער יעהודליכער יאַריד אויף חתנים און כלות אין בעלגיען.

דער פרעהליכער פריהלינגס יום־טוב איז איינגעפיהרט געוואָרען אין א בעלגיש שטעטעל מיט 25 יאהר צוריק. — בחורים קומען צום יום־טוב פון אַלע עקען לאַנד און אויך פון די אַרומיגע לענדער. — אַן אַמסטערדאַמער יוד פרעגט אַן צי עס זענען נישטאָ ביים יום־טוב קיין יודישע כלות.

ווי עס קומט נאָר אָן דער ליבער זומער מיט זיינע וואַרימע זונענרינגע טעג אַזוי הויבט זיך אָן אַרבער גאַנץ בעלגיען אַ סדרה פון פּאָפּולערע שמחות און פייערליכקייטען אונטער'ן פרייען הימעל.

אין די ראַיינע עפענטליכע פאָלקסטימליכע פערווילונגען שפּיגעלט זיך אָפּ דאָס גאַנצע וועזען און לעבענס־שטייגער פון דער פלעמישער אדער וואַלאָנישער בעפעלקערונג. אַזעלכע פערווילונגען רופען אַרוים אַ גרויסען אינטערעס ביי די בעלגיער, וועלכע זענען בטבע זעהר פרעהליכע און האָבען ליב ביי יעדער בעסטער געלעגענהייט צו כאַפּען אַ טענצעל אין מיטען דער גאַס.

צווישען די פילע יום טובים איז אַממייסטען בעריהמט געוואָרען די אַזוי־גערופענע „סעודה פאַר אומפערהייראַטע", וואָס ווערט געפּראַוועט יעדעס יאָהר דעם 2־טען טאָג שבועות אין דעם בעלגישען שטעטעל עקאָסין. דאָס איז אייגענטליך אַ מין יאַריד אויף חתנים און כלות, וועלכע קלייבען זיך צונויף אין דעם ראַיינען פּלאַץ, כדי צו שליסען שדוכים.

עס איז פאַר די דאָרפישע מערלעך געווען אַ געפאַהר צו פערזעסען ווערען ביז'ן גרויען צאָפּ אַריין, אויסקוקענדיג אויף זייערע בעשערטע.

און אָט האָט זיך אַ גרופּע כלה־מערלעך פון דעם קליינעם שטעטעל עקאָסין וואָס ליגט אין געגענד פון שטיין־האַקערייען, אָנגענומען זיך פאַר זייער אייגענער קריוודע און איינצייטיג אויף פאַר'ן טובת הכלל.

זיי האָבען זיך מיישב געווען צוריק אויפצולעבען דעם פערגעסענעם אַלטען מנהג, צוגעבענדיג איהם אַ מעהר מאָדערנעם כאַראַקטער, צוגעפּאַסט צו די היינטיגע צייטען.

אין אַ שעהנעם פריהמאָרגען האָבען די מערלעך אַרויסגעלאָזען אַן אויפרוף צו אַלע פרייע יונגע־לייט און זיי אָנגעזאָגט די בשורה טובה, אַז 60 כלה־מיידלעך פון דעם שטעטעל עקאָסין, לאַדען איין די בחורים אויף אַ סעודה, וואָס וועט פאָרקומען אויפ'ן שטאָט־פּלאַץ דעם צווייטען טאָג שבועות, 4 אַ זייגער נאָכמיטאָג. אין דעם אויפרוף איז צווישען אַנדערעס געזאָגט געוואָרען, אַז דער יום טוב וועט געבען אַ געלעגענהייט פיל יונגע לייט צו בעקענען זיך מיט דעם שעהנעם מענשליכען געשלעכט, צווישען וועלכע עס געפינען זיך גוטע באַלעבאָסטעס און צערטליכע פרויען, און די ראַיינע צופעליגע בעגעגענישען וועלען זיך ענדיגען מיט מעהרערע חתונות. אויף אַזאַ אופן וועט דער פערשאַרפטער הייראַטס־קריזיס ווערען געלעזט, וואָרים אַנדערע שטעט און שטעטלעך וועלען געוויס נאָכפאָלגען זייער גוטען ביישפּיל.

ענדליך איז פאָרגעקומען די ערשטע סעודה, און זי האָט זיך זעהר גוט איינגעגעבען. עס זענען זיך צונויפגעקומען אַ היבש ביסעל קאַנדידאַטען און קאַנדידאַטקעס פון בעלגיען און פון אויסלאַנד דערהויפּט פון פראַנקרייך און האָלאַנד.

דאָס איז פאָרגעקומען מיט 25 יאָהר צוריק, נעמליך דעם 1־טען יוני, 1903.

זייט דער צייט איז די סעודה געוואָרען זעהר פּאָפּולער און בעריהמט, און איהר ערפאָלג פערגרעסערט זיך פון יאָהר צו יאָהר.

אַ דאַנק דער ראַיינער יעהודליכער הייראַטס־דעמאָנסטראַציע, איז דאָס שטעטעל עקאָסין געוואָרען בעוואוסט אין דער וועלט און איז דער טרעף־פּונקט פאַר פערליבטע פּאָרלעך אין בעלגיען, און איז אַ גרויסער מאַרקע פאַר אָפּזוצען חתנים און כלות.

אַלע בליקען פון דעם יונגען בעלגישען דור זענען געווענדעט צו דעם שטעטעל עקאָסין, אויף וועלכע (עס איז אויסגעפאַלען דער אַנגענעהמער שיקזאַל צו זיין אַ פערמיטלער צווישען יונגע הערצער און ווערען אַ פּלאַץ, וואו עס בליהט די ליבע.

אויב דאָס שטעטעל, ווי איך האָב שוין געזאָגט, ליגט אויף אַ שטיינערנעם באָדען, זענען אָבער די הערצער פון די דאָרטיגע מערלעך ווייט פון צו זיין פערשטיינערט. מיט זייער נאַטירליכער ליבליכקייט, צערטליכקייט און ווייבערישען רייץ האָבען זיי בעוויזען אין פערלויף פון דער צייט צו ריהרען די שטיינערנע הערצער פון די סאַמע פער'עקשנ'טע און האַרטנעקיגע בחורים. ווי שטאַרק זיי זאָלען נישט ליבען זייער זעלבסטשטענדיגקייט, אומאָבהענגיגקייט און פרייהייט, ווערען זיי אַריינגעצויגען אין דער נעץ, וואָס די בת חוה קלינגט זיך צו פערשפּרייטען פאַר זיי.

און ווירקליך, די סטאַטיסטישע ציפערען פון הייראַט האָבען שוין בעוויזען, אַז פיל בחורים האָבען נישט געקענט ביישטעהן דעם נסיון און האָבען זיך פרייוויליג מקריב געווען אויפ'ן מזבח פון פאַמיליע־לעבען.

דאָס שטעטעל עקאָסין זעהט אויס זעהר ראָמאַנטיש און איז ווי צוגעפּאַסט צו די געשעהענישען וואָס שפּילען זיך דאָ אָפּ יעדעס יאָהר.

אַזוי ווי אַלע אַלטע בעלגישע שטעט, פערמאָגט עקאָסין היסטאָרישע מאָנומענטען און געבייוּדעס, וועלכע דערמאָהנען אָן וויכטיגע פּאַסירונגען פון דער בעלגישער געשיכטע.

דאָס שטעטעל אַליין איז אַרומגערינגעלט מיט פּראַכטפולע שפּאַציר־פּלעצער, וועלכע טראָגען פאַנטאַסטיש־פּאָעטישע נעמען, ווי, למשל, „דער בריק פון זיפצען", „דער טונעל פאַר פערליבטע פּאָרלעך", „די פעלזען פון שעהנע דאַמען", א. אַז. וו.

לעצטענס האָט מען געפייערט צום 21־טען מאָל „די סעודה פאַר אומפערהייראַטע", וואָרים אין דער צייט פון דער מלחמה איז דער יום טוב, פערשטעהט זיך, געווען פערשטערט.

דער יום־טוב האָט געהאַט אַן אויסערגעוועהנליכען ערפאָלג און האָט איבערגעשטיגען אַלע ערוואַרטונגען. פון אַלע עקען פון בעלגיען האָבען זיך צוזאַמענגעקליבען אַ גרויסע מאַסע יונגעלייט אַזוי גוט ווי סתם בעזוכער און נייגעריגע.

ביים אַראָפּגעהן פון וואָקזאַל וואַרפט זיך אין די אויגען אַ גרויסע איבערשריפט: „זייט ווילקאָמען איהר אומפערהייראַטע"! אין שטעטעל זענען אויסגעהאָנגען אַנדערע פּאַסענדע אויפשריפטען, וועלכע לויטען ווי פאָלגט: „דער וואָס פערלאַנגט גאָרנישט האָט גאָרנישט", אָדער „חתונה האָבען איז אַ גליק", און נאָך אַנדערע. ביי די זייטען פון די אויפשריפטען זענען אויסגעמאָלט צוויי טויבען, דאָס איז אַ סימן פון גליקליכען פערהייראַטען צוזאַמענלעבען.

די פּרעזידענטין פון דער סעודה ווערט אויסגעוועהלט פון איהרע חברטעס. זי איז זעהר שטאַרק בעשעפטיגט. זי זיצט אין שטאָט־ראַט און נעהמט אויף די פעראינטערעסירטע פערזאָנען, יעדער יונגער מאַן, וואָס וויל זיך בעטייליגען אין די פייערליכקייטען, דאַרף זיך פערשרייבען אין דעם נאָלדענעם בוך און אַרויסבעקומען זיינע פּאַפּירען. מיט אַ שמייכעל אויף די ליפּען איז זי מקבל־פּנים די אַלע קאַנדידאַטען, די רייצענדע פּרעזידענטין, וועלכע פיהלט זיך זעהר גוט אין איהר ראָלע, כאָטש דאָס איז אַ שווערע שטיקעל אַרבייט, אָבער דערפאַר אַן אָנגענעהמע און דערצו נאָך אַן'עהרען־אַמט. דאָס יאָהר איז פּונקט אַ געדרענגעניש אויף חתנים, און נישט בלויז בעלגיער, נאָר אויך פראַנצויזען און האָלענדער.

עס איז פערהאַן אפילו אַ נאָכפראַגע פון אַן אַמסטערדאַמער יודען, אויב עס געפינען זיך נישט ביים יום־טוב קיין יודישע כלות. אויף דעם האָט איהם די פּרעזידענטין געענטפערט, אַז „יודישקעס" זענען נאָך פאָרלויפיג אין עקאָסין נישטאָ, דערפאַר פערמאָגט די שטעטעל אַ גאַס, וואָס הייסט „רי רע זשיף" (יודען־גאַס).

דאָס איז אָבער אַלץ פאָרבערייטונגען. דער סאַמע רעכטער ברען פון דער שמחה הויבט זיך אָן ערשט נאָכמיטאָג, ווען עס בעוויזט זיך דער צוג פון די קאַנדידאַטען אויף חתונה צו האָבען, יעדערער פון זיי טראָגט צוגעבונדען צו דעם קנאָפּלעכעל אַ פּאָרצעלאַיענע טאַס, אויף וועלכער עס איז אויפגעשריבען אין בלוי: „ווילט איהר זיין גליקליך, טאָ האָט חתונה!"

דער צוג פון די קאַנדידאַטען איז העכסט אינטערעסאַנט. איהר וועט דאָ געפינען פערטרעטער פון אַלע קלאַסען און שטאַנדען, ווי אויך פון יעדען עלטער. יונגעלייט אָנגעטון אין אַרבייטער קליידער געהען שולטער צו שולטער מיט הערען און שוואַרצע סמאָקינגען און הויכע צילינדערס. אַ בחורל, אויף וועמעס ליפּען עס ליגט נאָך דער מאַמע'ס מילך, שפּרייזט לעבען אַן'אַלטען זקן פון 70 יאָהר, וועלכער האַלט זיך אָבער נאָך גאַנץ גלייך.

מען ציינט מיר אָן אויף איינעם אַ הער, וואָס בעטייליגט זיך אין יום טוב, שוין זייט 25 יאָהר. אַן'אַלטער בחור, וואָס זוכט נאָך זיין גליק אין זיין בעשערטער.

אין מיטען שטאָט־פּלאַץ, אונטער דעם פרייען הימעל, זענען אויסגעשטעלט טישען בעדעקט מיט פּאַפּיר מיט בענק אַרום. די יונגע פּאָרלעך זעצען זיך אַרום, און די לאַנגע ערוואַרטעטע סעודה הויבט זיך אָן. זי בעשטעהט בלויז פון קאַווע, וואָס ווערט אַריינגעגאָסען אין די מיטגעבראַכטע טאַסען, און פערבייסעכץ. אָבער וואָס דאַרף מען די מאַרציפּאַנעס, ווען דאָס יונגע בלוט ברויזט: די מיידלעך און די יונגעלייט פיהלען זיך דאָ ווי ביי זיך אין דער היים. באַלד ווערען פערפיהרט האַרציגע שמועסען, וואָס ענדיגען זיך מיט ליבעס־ערקלערונגען.

די נאַטור אַליין האָט דאָס מאָל ווי מיטגעהאָלפען דעם ערפאָלג פון פריהלינגס יום טוב. דער טאָג איז געווען א הערליכער, און עס האָט נישט גערעגענט, וואָס איז אַ זעלטענע ערשיינונג אין בעלגישען קלימאַט.

אָט בעוויזט זיך אויף דער טריבונע די פּרעזידענטין און האַלט איהר רעדע. נאָכדעם ווי זי שילדערט אין שעהנע פאַרבען דאָס פאַמיליען־לעבען, דריקט זי אויס איהר האָפנונג, אַז די איינגעלאַדענע געסט וועלע זפערשטעהן, וואָס פאַר אַ גליק עס ברענגט אַריין אין שטוב אַ גוטע, צערטליכע פרוי. זי איז זיכער, אַז די יונגעלייט וועלען זיך סוף־כל־סוף איבערצייגען, אַז די העכסטע זאַך איז פאַר דער מענשהייט די הייראַט. זי ווינשט די געסט אַ גוטע פערווילונג, און יעדער בחור זאָל געפינען זיין בעשערטע. זי פערענדיגט איהר דרשה מיט פאָלגענדע ווערטער:

„זייט מצליח אין אייער אונטערנעהמונג און האָט פיל גליק, ווען אַפילו איהר וועט נישט האָבען קיין סך קינדער!"

דער עולם איז העכסט אויפגעלעגט. די אָרקעסטערס הויבען אָן צו שפּילען פרעהליכע נגונים. דער פּלאַץ ווערט פערוואַנדעלט אין אַ גרויסען טאַנץ־פּלאַץ, וואו עס טאַנצען קינד און קייט, דערביי טראָגען די טענץ ספּעציעלע נעמען. מע שפּילט אַ „קאַדריל פון קושען", אַ „סענטימענטאַלען סקאָטיש" און אפילו אַן „ערקלערונגס־פּאָלקע".

ביז שפּעט אין דער נאַכט האָט געדויערט דער יום טוב, און דאָס יונגוואַרג האָט זיך געלאָזט וואוילגעהן און בערייט גענאָסען פון דעם בעכער פון לוסטיגען לעבען.

עס איז שווער צו זאָגען, ווען די שמחה האָט זיך פערענדיגט.

אָבער ווען די ענדע איז גוט, איז דאָך „אַלעס גוט".

ד"ר. נ. קאַצענעלענבאָגען.

צום זומער־סעזאָן
— קויפט איהר —
אַמבילליגסטען
אָרטיגע און אויסלענדישע
קאָסמעטיק,
פּערפומען,
כעמיקאַליען
די פרישעסטע מינעראַל־וואַסערן
אין אַפּטייק־סקלאַד פון
מאַגיסטער־פאַרמאַצייט
K. Stock
19 Zawadzka 19
Telefon 41-02.

אַכטונג!
ספּעציעל פאַר אַפּרייזענדע
אין דאָרף!
בעזאָרגט אייך ביי איינער אַ רייזע מיט אַ שאַכטעלע, וואָס ענטהאַלט נויטיגע מיטלען פאַר שנעל הילף, ווי: יאָדינע, וואַטע, ווילאַריאַן־טראָפּען א. ז. וו. דער פּרייז פון די שנעל־הילף־שאַכטעלעך איז פון 2 זל. אָן.

דער טאַנץ אַרום גאָלדענעם קאַלב.

68 (ראָמאַן).

———:0:———

— שוין לאַנג געקויפט? — האָט אַ פרעגעטאָן איינע פון די דאַמען.

— שוין צוויי יאָהר... אמת, ס'איז אַ ביסעל אונהיימליך פון זיי, אָבער איך שלאָף קיינמאָל נישט איין, ווען איך האָב זיי נישט אויף די פינגער.

— איהר טוט נישט גוט, ווען איהר שפּילט זיך מיט אַזעלכע זאַכען! האָט אַ זאָג געטאָן אַן אַנדערע דאַמע.

— נאַרישקייטען, צוויי מאָל שטאַרבט מען נישט!.. און דערצו גלויב איך נאָך אין די בעשטימונגען פון גורל.

אַרויסזאָגענדיג דאָס איז סאַלאָמעאַ ווייטער געגאַנגען אין די אַנדערע סאַלאָנען, איבערלאָזענדיג איהרע בעצויבערטע פערעהרערט און פערעהרערינס אויפגערייצט פון דעם נערוועזען ציטער פון איהר שטימע, בעת זי האָט זיי דערצעהלט די פערשידענע גרויזאַמע מעשיות וועגען די איידעלשטיינער אויף איהרע הענד.

זיי זענען געווען ענטציקט מיט דער דרייסט־קייט פון דער פרוי, וואָס איז גרייט געווען מוטיג צו קעמפען געגען דעם אומברחמנותדיגען גורל.

לעם דעם אַריינגאַנג אין הויז איז געשטאַנען אַ לאַנגע שורה עקיפּאַזשען. די אַנטרייבורס האָבען דערווייל געדרעמעלט אויף די קאָזלעס.

פון ביידע זייטען טויער זענען געשטאַנען צוויי דיזשורירענדע פּאָליציי־אַגענטען.

— משמעות, זיי האָבען גענוג פרייע צייט — האָט ראָבערט געטראַכט — און דאָרטען הינטער די הייזער האָבען זיך, קאָן זיין, פערבעהאַלטען בראָדיאַגעס, וואָס מאַכען זייערע חשבונות מיט די דורכגעהער.

דערזעהענדיג עטליכע פערבעטענע געסט אַרויסגעהן פון זיין פּאַלאַץ, האָט ראָבערט אַ קוק געטאָן אויפ'ן זייגער:

— שוין צוויי אַ זייגער!

מיט מידע און מעלאַנכאָלישע בעוועגונגען האָט ער צוגעמאַכט דאָס פענסטער, און זיך צוריקגעקעהרט אין גאַסט־צימער, וואו כ'איז נאָך געווען זעהר לעבעדיג און לוסטיג.

זיין ווייב איז געווען די קעניגין פון באַל, און ער, ראָבערט האָט געהאַט נחת פון איהרע אויסערגעוועהנליכע פיינע מאַניערען, פון איהר יונגקייט און פרעהליכקייט.

זי האָט בעשאָנקען מיט גרויס אויפמערקזאַמקייט אַלע געסט, און מיט אַלע געטאַנצט, געוויצעלט זיך, געלאַכט...

אין איין אָרט האָבען זיך די געסט פערזאַמעלט ביים בופעט.

דער עס־צימער איז איבערפולט געווען פון מענשען, וואָס האָבען זיך געלאָזט וואויל־געהן, פיהלענדיג זיך, ווי ביי זיך אין דערהיים — אַוויאומגעצאַוונגען. אין אַ צווייטען צימער האָבען די פרויען אויפ'ן גרויסען אויוון געפלירטעוועט מיט מענער, און ס'איז נישט שווער געווען צו טרעפען, אַז דאָ האָבען זיי זיך אָפּגערעדט פריהער צו צוזאַמענקומען.

אָט, למשל, האָט דאָ אָקאָרשט אַ געוועזענער מיניסטער, וועלכער בעמיהט זיך צו ווערען אַ געזאַנדטער, געלייענט אַ לאַנגע לעקציע וועגען אינטערנאַציאָנאַלע רעכט פאַר איינעם אַ יונגערמאַן, וואָס איז גלייכצייטיג, ווי אַלע ווייסען עס, געוועזען אַ געליבטער פון זיין פרוי.

עטליכע אַרטיסטען, קינסטלער, מוזיקער האָבען זיך דאָ, ווייזט אויס, צוזאַמענגעטראָפען, כדי צו פּראַווען רכילות אויף זייערע אָפּוועזענדע חברים.

דאָ איז דאָ מעהר ווי אַ טוץ אַזעלכע, וואָס זענען שטענדיגע געסט פון דאַמען־בודואַרען, פעהיגע נאָר דערויף — צו „אַריינברענגען אין דער ברען" אַ פוסטע פרוי, וועלכע זיי זענען מהנה מיט כלערליי זינדיגע לאַסקעס...

זיי זענען אָבער אויך שטאַרק איינגעגלויבט אין זייער געניאַליטעט, און זיי האַלטען פון זיך, ווי פון גאָר די גרויסע קונסטמייסטערס!

עפּיס אַ זעהר קאָמישער גענעראַל שפּאַצירט אַרום פון איין זאַל אין דעם צווייטען, און קעהרט זיך אום יעדער מאָל אונטער'ן אָרעם מיט אַן אַנדער פרוי.

ער מאַכט עס אַדורך מיט אַ מערקווירדיגער זעלטענער פּינקטליכקייט...

אַרום פיער אַזייגער געהען שוין אַוועק אויך די לעצטע פערזעסענע געסט.

די מאַראַם איידעלשטאַט דריקט זיי די הענד, הערט אויס די לעצטע קאָמפּלימענטען, און בלייבט פּלוצים אַליין מיט איהר מאַן אין די גרויסע צימערען, וואָס האָבען נאָך פערהאַלטען דעם פּערפום־ריח פון צוטאָגצטען פרעהליכען טולם.

נאָך דעם גרויסען טומעל איז אָנגעקומען אַ פולשטענדיגע שטילקייט.

ראָבערט איז צוגעגאַנגען צו סאַלאָמעאַן:

— נו, מיין טייערע, איך מיין, אַז דו האָסט די היינטיגע נאַכט פערבראַכט גאַנץ פרעהליך.

— זעהר! און דו?

— אַ, זעהר!.. קום אָבער שלאָפען. די נישט צוגערוימטע צימערן מאַכען אויף מיר אַ זעהר טרויעריגען איינדרוק... ביזט היינט זעהר שעהן געווען, סאַלאָמעאַ, און דער עולם האָט זיך מיט רעכט ענטציקט מיט דיר!

ראָבערט האָט צוגעגעבען:

— איך וויל דיך נאָך האַלזען און קושען, איידער מיר וועלען אַריין אין אונזער שלאָפצימער, און זאָל מיין קוש זיין דער לעצטער „אַדיע" צו עם הערליכען באַל, וואָס דו האָסט היינט אַדורכגעפיהרט.

זיי זענען אַריין אין שלאָפצימער און זיך אויסגעטון.

סאַלאָמעאַ האָט נאָך אָבער נישט געוואָלט שלאָפען. האָט זי זיך אין נאַכט־העמד אַוועקגעזעצט פאַר'ן קאָמין, אין וועלכען ס'האָט נאָך געטליעט אַ פייערל. זי האָט געקוקט, ווי די בלויע פלעמעלעך זענען שנעל געשפּרונגען איבער'ן ברענענדען האָלץ, און זי האָט געוואָלט כאַפּען כאָטש איינעם פון זיי, אָבער זיי פלעגען מאָמענטאַל פערשווינדען.

— פּונקט אַזוי־ווי די פערלאַנגען! — האָט זי אַרויסגעשעפּטשעט.

(פאָרטזעצונג קומט).

MIEJSKI KINEMATOGRAF OŚWIATOWY
Wodny Rynek (róg Rokocińskiej) tel. 18-26
Dojazd tramwajami 16 i 10.

Od wtorku dnia 31-go lipca do poniedziałku 6-go sierpnja 1928 r. wł. **Dla dorosłych:**

„Prawo do miłości"

Dramat w 8-miu aktach.–W rolach głównych **Dorota Dalton, Charles de Roche i Teodor Kozłow.**
NAD PROGRAM: – Komedja w 3 akt,
„Sny na jawie"
w roli głównej **Buster Keaton.**
Dla młodzieży:
Niesamowite przygody, osnute na tle powieści JULJUSZA VERNE'A
„EUROPA MÓWI O TEM"
(Podróż naokoła świata w 18 dniach)
w rolach głównych:
Wiliam Desmond i Laura la Plante.
W poczekalniach kina codz. do g.22 audycje radjofonicz

זאפארט איבערצוגעבן
2 צימער און קוך
וואונטועל געטיילט
אן קאַלי, אין בערגער'ס ווילע
צו ערפֿאַהרען ליפאַווא 31, טעל. 46-28.

קירזשנער-מייסטער
וואונטועל זעלבסטשטענדיגער געזעלען
ווערט זאפארט געזוכט
מעלדען זיך ביי
בּרידער פּיעטרושקאַ, זיעלאָנאַ 2.

ה' ל. שוואַרץ, קאנסטאנטינער 18
האָט געפונען אַ אינקאַסע-קוויט פון
Bank Przemysłowców S. A. w Poznaniu
אויף איינעגע וועקסלען אויף אַ סומע פון 763 זל. נומער קוויט 21413. דער קוויט איז אָפּצונעהמען אין אדמ. פון דער ציימונג געגען אַנאָנס-קאָסטען. 716

וויכטיג פאר ה"ה פריזיערס!!!
צוליב די קאָנקורענץ, ווערען די פּרייזען מיט'ן היינטיגען טאָג בּעדייטענד פערקלענערט:

קעלנישע בלומען=וואַסער	3.20 אַ קילאָ
וועזשעטאַל	" 1.40
ראַזיר=זייף „אָראַ"	" 6.00
בּרילאַנטין	" 3.40

פראַנצויזישער לאַקיר 45 גר. אַ דעקאָ.
איך בּעזיץ אַ רייכען אויסוואַהל פון ראַזיר=מעסערס, פּלאַטין- און שטאָהל=זאַכען צו פאַבּריקס-פּרייזען. מיט אַכטונג
י. דרוקער, זאוואַדזקאַ 11.
בּעמ.: פאַר ענגראָסיסטען – געהעריגער ראַבּאַט און גינסטיגע בּעדינגונגען.

Dr. med. A. MAZUR
אויערען, נאָז- און האַלז-קראַנקהייטען, שטימע- און שפּראַך-פעהלערען (שטאַמלען א.ז.וו.)
האָט זיך איבּערצויגען פון נאַרוטאָוויטש 44
אויף וואָסכאָדניאַ 65, טעל. 66-01
(איינגאַנג אויך דורך פּעטריקאָווער 46).
נעהמט אָן פון 11.30 בּיז 12.30 און פון 3–5 נאָכמ.

LEKARZ-DENTYSTA צאָהן-אַרצט
St. GELBERG
זאַכאָדניאַ 15, טעל. 51-08
היילט גאַנץ פערנאַכלעסיגטע ציינער- און מויל-קראַנקה. אַנוואַך-ציהונג אָהן שמערצען, היילט מיט ליכט-בּעשטראַהלונג, ספּעציעלער לאַבּאָראַטאָריום פון קינסטליכע ציינער. נעהמט אָן פון 9–7 אָוונד. צו בּיליגע פּרייזען.

טראַנספּאָרט-עקספּעדיציאָנס=בּיוראָ
Salomon Birž
מאַכט דעמיט בּעקאַנט די געעהרטע קונדשאַפט, אַז פון 1. אויגוסט ד. י.: ווערט דאָס בּיוראָ און סקלאַד איבּערגעטראָגען פון פּאָלודניאָווא 44 אויף
פּאָלודניאָווא 37, טעל. 186.

וואָרנונג!
אַזוי ווי עס האָבּען זיך בּעוויזען אין שטאָט פערשידענע נאָכגעמאַכטע פעלד=בּעטען, מאַך איך בּעקאַנט דאָס געעהרטע פּובּליקום, אַז די עכט=פּאַטענטירטע **בּעטען** עכט=פּאַטענטירטע
זענען פּערזעהען נאָר מיט דער שוץ-מאַרקע
PALMA-PATENT
פאַר וועלכע מיר זענען פעראַנטוואָרטליך בּיז 3 יאָהר.
— צו בּעקומען אין אַלע געשעפטען. —
אויסערדעם, בּעזיצען מיר שטענדיג אויף לאַגער אין אַ גרויסען אויסוואַהל
ניקעל=בּעטען, אַמעריקאַנקעס,
ניקעל=קינדער=בּעטען, קינדער=וועגעלעך,
טיש=בּעטען, קינדער=בּענקעלעך
מעטער=מאָס, אויף רעדלעך.
מאַטראַצען געבּעטע, שאַטקאָווע און קאַנאַדיסקע.
קאָזעטקעס און טאַפּטשאַנעס.
בּעמ.: בּעטלעך מיט ווענטלעך ווייס אָדער ברוין 17 זל., פּאַלאָווע בּעטלעך 14 זל.
רעעלע בּעהאַנדלונג. :: פאַבּריקס=פּרייזען. :: זעמטליכע רעפּעראַטורן.
הורט: **לאָדז, פּאָלנאָצנאַ 24, טעל. 31-85.** דעטייל!

מאַסאַזש= און היילגימנאַסטיק-שולע און קאַבּינעט
פון דר. מעד.
ב. שמירגעלד
בּעגעלניאַנאַ 6, טעל. 51-89.
[illegible]
עמפּפאַנג פון 3–5 נאָכמ.

Dr. med.
BRAUN
28 פּאָלודניאָווא 28.
טעלעפאָן 40-26.
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט און זעקסועלע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע.
בּעהאַנדלונג פון קאָרץ-ליבט (קוואַרץ-לאַמפּע)
נעהמט אָן פון 9 בּיז 11 פריה און פון 5–8 אָוונד.

Dr. med.
Wolf Eychner
פרויען-קראַנקהייטען און אַקושעריע
זגערזשער 11 טעל. 34-72.
נעהמט אָן אין דער לעטש. [illegible] פון 12–2 [illegible] פון 6–8 [illegible]

Dr. med.
L. Pikielny
אוראָלאָג
ספּעציאַל-אַרצט פאַר נירען, בּלאָזען- און האַרן-קראַנקהייטען
Nawrot 8,
telefon 19-90.
עמפּפאַנגט פון 4–7 אין אָוונט

Dr. H. REITEROWSKI
צוריקגעקעהרט
ul. Ewangelicka № 1,
tel. 66-90
עמפּפאַנגס-שעה'ן פון 3-4 נאָכמ. און פון 7-8 אָוונד.

קוואַליפיצירטע
שטריקער
ווערען געזוכט,
ביי ל. ראָזענבּערג
ציגעל-גאַס 30, פּראָנט, 1-טער שטאָק. 723

האַנד=נייהערינס און האַנד=נייהערס
צו דאַמען-מאַגאַזין-אַרבּייט
ווערען געזוכט
— ביי —
פּאַרזשענטשעווסקי
צעגעלניאַנאַ 61. 723

Zaginiony został kwit z Warszawskiego Akcyjnego Tow. Pożyczkowego Zach. 31, za № 96085 na imię Zelmana Ajzenberga zam. przy ul. Wschodniej 22. Ostrzegam przed nabyciem powyższego kwitu. Łaskawy znalazca zechce takowy zwrócić do Ajzenberga, Wschodnia 22

א וועקסעל
פערלוירען געגאַנגען אויף דער סומע פון 100 זל. צאָהלבּאַר דעם 30/X ה. י. אויסשטעלער חנה אָרזשעכאָווסקאַ, קאָנסטאַנטינער 59, אָרדרע ראובן קינגראָם. דער וועקסעל ווערט ערקלערט פאַר אומגילטיג. אָפּצוגעבּען צו קאָזשמינסקי, זאוואַדזקאַ 15, געגען בּעלוינונג.

א שדכן
פאַר אַ יונגענמאַן, הויך, בּילדשעהן, פון יחוס, רייכער אַמעריקאַנער פּראָפעסיאָנאַל-מאַן. יעצט צו בּעזוך ביי עלטערן אין לאָדז זוכט אַ פּאַסענדען שידוך. אָפּפערטען „נ. פ." סוב. „18".

אשליטען-
שטריק-מאַשין
8x60 פּאַס-ניי פּרייזווירדיג צו פערקויפען, דאַרנבּלאַט זגערזשער 58.

אַ קוואַליפיצירטע
וועש-נייהערין
ווערט געזוכט ביי קיסין, צעגעלניאַנאַ 34, פּראָנט-געוועלבּ. 727

דער בּעריהמטער קאַליגראַף
ל. בּערמאַן
(דער יונגער) וואוינט אויף זאוואַדזקאַ 19, 1-טער שטאָק, און לערנט אויס שעהן און שנעל שרייבּען און אויך גוט אַ יודישען בּריף אין 15 לעקציעס
בּעדענקט: **זאוואַדזקאַ 19**

לעכער
מאַשינאָווע
ווערען אָנגענומען אויסצונייהען צו בּיליגע פּרייזען
ביי **ג. נאָרדמאַן**
29 צעגעלניאַנאַ 29
רעכטס, II איינגאַנג, II שט.

אַל תּתהלל בּיום מחר!!
כּי לא תדע מה ילד יום.
לייג נישט אָפּ אויף מאָרגען
נאָר, אַז דו האָסט ערלעדיגען סאַנדאָווע זאַכען וואָלסטו גלייך קומען צו לויפען אין בּיוראָ
פּעטריקאָווער 17 הויף גאַנג זאַכאָדניאַ 52
וואו ס'ווערט ערלעדיגט און געוויסענהאַפט געשריבּען לויט'ן אויסטאַוו אַלערליי בּיטעס, קלאַוזולעס, זאַבּעזפּיעטשעניעס אויף אַלע שטעט אין פּוילען, אַפּעלאַציעס ציווילנע און קאַרנע אַפּאַזיציעס, אַדוואָלאַניעס, רעקורסען וועגען דירה אין אורזשאַנד-ראָזיעמטשי, וועגען פּעסער אין קאָמיסאַריאַט-רזשאָנדו און אַלע פּאָליציי-בּעצירקען, אַקטען אינטערציזיעס, אַקטען דאַראָוויזנעס, קאַרנע ספּראַוועס, ווי אויך איבּערזעצונגען אין אַלע שפּראַכען. ספּעציאַליסט פון שותּפות-אַקטען. מיט אַכטונג
י. מאַנעלאַ רעכט-קאָנסולענט.

לעטשניצע פון דאָקטוירים ספּעציאַליסטען
און ערצטליך-דענטיסטישער קאַבּינעט
זגיערסקאַ 17 טעל. 16-33.

ד"ר ראַקאָווסקי	נאָז האַלז, אויערען קר.	10–11 2–3, 5–7
ד"ר רוזשאַנער	הויט און געשלעכטס קר.	10–11 1–2
ד"ר גאָלדשטיין-פּאָלאַק	אויגען-קראַנקהייטען	1–2, 7–8
ד"ר יוסטמאַן	נערווען קראַנקהייטען	12–2
ד"ר ראָזענצווייג	קינדער-קראַנקהייטען	10–12 4–5
ד"ר פּאַפּיערני	פרויען און געבּורטס-הילף	11–1½ 5–8
ד"ר קאַנטאָר	כירורגישע-קראַנקהייט.	4-5 זונ. 1–2
ד"ר וויינבּערג	אינ. קר., לונגען-קר.	11-1 5½–7
ד"ר סטופּעל	רענטגען	10–12 4–6
א. גראָדזענסקי	צאָהן-אַרצט	3–7
ב. ראָזעס	צאָהן-אַרצט	9–2

צאָהן-מעכאַניק, פּלאָמבּירונגען, קראָנען, מאָסטען א. ז. וו.
בּיי דער לעטשניצע איז געעפענט געוואָרען
א רענטגען=אינסטיטוט
היילונג פון הויט קראַנקהייטען פון קאָפּ (פּאַרך) מיט רענטגענשטראַהלען, פאַר בּעשטראַהלונג און דורכלייכטונג, קוואַרץ-לאַמפּע, דיאַטערמיע, עלעקטריזאַציע, אַלע מעגליכע אַנאַליזען. אַ קורס פאַר שטאַמלער.
עמפּפאַנגען נעבען שטענדיג (שקערדאָטין) פון 4–5 נאָכמ.
די לעטשניצע איז אויך אָפען זונטאָג.
וויזיט אין דער שטאָט.
ערצטליך-קאָסמעטיש. גאַבּינעט
פּראָל. מ. מאַרקוס נעהמט אָן פון 5–7 אָוונד

פּענסיאָנאַט
אין זשאַכאָוויץ — ווילע — ראַשקאָווסקי
גרויסע זוניגע צימערן. צוגענגליכע פּרייזען
אייגענטימער **ישראל לעווי.**
אינפאָרמאַציע ביי דיאַמענט, פּיעטריקאָווער 45.

אַ צימער — מיט — קוך
אָדער 2 צימער אָהן אַ קוך
עס קאָן אויך זיין אָפּגעטיילט פון אַ גרויסער וואוינונג אלס סובּלאָקאַטאָר
ווערט פון זאַפאָרט געזוכט.
אָפּפערטען אין אַדמינ. „נייער פאָלקסבּלאַט" פאַר „I. D."

די לייה=בּיבּליאָטעק
א. נ. פון א. אייזענשלאָס,
וועלכע געפינט זיך אויף פּאָלודניאָווא 11, לינקע אָפ. איז טעטיג: מאָנטאָג און מיטוואָך פון 6–10 אָוונד און שבת פון 10–1 און פון 4–10 אָוונד.
איינשרייבּען קען מען יעדען טאָג פון 6–10 אָוו.

אַנאָנסען-פּרייז: פאַר'ן טעקסט—15 גר. פרייטאָג און ערב [illegible]
אין טעקסט—40 . . .
[illegible]: נאָכ'ן טעקסט— 1 . . .
[illegible] דער שטאָט 50 פּראָצ. טייערער. [illegible] 100 [illegible]

אַבּאָנעמענט-פּרייז: אין לאָדז — 5 זל. [illegible] אין דער היים 7 [illegible]
4 . . .
7 . . . 15— . . .
[illegible] 10 [illegible] 19— [illegible]

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat", spółka z ograniczoną odpowiedzialnością: J. [illegible]
Redaktor odpowiedzialny Ch. [illegible]
[illegible] „Najer Folksblat", Piotrkowska 83.